

Kallelse till Barn- och utbildningsnämnden

Ordinarie ledamöter kallas till sammanträde med Barn- och utbildningsnämnden, Måndag den 9 maj 2022, kl 09:00. Näset, Lindesbergs kommunhus

Ledamot som är förhindrad att delta, bör själv kalla sin personlige ersättare.

OBS! Tänk på våra allergiker och använd inte starkt doftande sprayer, parfymer eller rakvatten!

Kristine Andersson

Rouzbeh Isa

Ordförande

Sekreterare

Ledamöter

Ersättare

Kristine Andersson, ordförande (S)

Kent Wanberg (S)

Joacim Hermansson (S)

Intisar Alansari (S)

Zaki Habib (S)

Farhia Ahmed Shekh (S)

Magnus Storm, v ordförande (C)

Liesel Ivarsson (C)

Maud Segerstedt (C)

Emmanuel Hakiziamana (C)

Carina Sundén Wessling (V)

Agneta Lindqvist (V)

Pär-Ove Lindqvist (M)

Lillemor Bodman (M)

Tomas Klockars (M)

Helene Lundin (KD)

Ingrid Rörick Richter (L)

Stefan Andersson (MP)

Fredrik Rosenbecker (SD)

Rickard Jirvelius (SD)

Jari Mehtäläinen (SD)

Roseel Säwlund (SD)

Föredragningslista

Nr.	Ärende	Dnr
	Val av justerare	
	Beslutsärenden	
1.	Information om Corona	
2.	Information om verksamheternas arbete gällande situationen i Ukraina	
3.	Goda exempel	
4.	Tjänsteskrivelse BUN Patientsäkerhetsberättelse 2021 220328.docx	BUN 2022/23
5.	Gemensamma potten - återbetalning av socialförvaltningens överföring på 500 000 kronor till barn- och utbildningsförvaltningen	BUN 2021/69
6.	Tjänsteskrivelse - Riktlinje för utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund	BUN 2022/26
7.	Lägesrapport tertial 1 2022	BUN 2022/27
8.	Delegationsärenden	
9.	Meddelanden	

2022-03-28

Dnr

Barn - och Utbildningsförvaltningen
Ann-Marie Naulén Lundin
0581-810 38
ann-marie.naulen-lundin@lindesberg.se

Barn- och utbildningsnämnden

Ärendemening

Förvaltningen föreslår nämnden besluta att godkänna *Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2021 Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser*

Ärendebeskrivning

Hälso-och sjukvårdens regelverk har till uppgift att upprätthålla patientsäkerhet och kvaliteten i vården. Kraven riktas mot vårdgivare, verksamhetschef och den enskilda befattningshavare som är yrkesverksam inom hälso-och sjukvården (SFS 2017:30; 2010:665). Inom Barn- och utbildningsförvaltningen i Lindesbergs kommun är Elevhälsans medicinska insats (EMI) en verksamhet som bedrivs enligt hälso-och sjukvårdens regelverk. Även delar av Elevhälsans psykologiska insats omfattas av regelverket.

Varje år ska därför en patientsäkerhets och kvalitetsberättelse upprättas där verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivs och utvärderas.

Konsekvenser

Vårdgivare (SFS 2020:659) för den sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom EMI är Barn- och utbildningsnämnden i Lindesbergs kommun

Vårdgivarens ansvar innebär bland annat följande:

- Att tillse att verksamheten bedriver ett systematiskt patientsäkerhetsarbete som arbetar förebyggande för att förhindra vårdskador.
- Skyldighet att utreda tillbud, risker och vårdskador.
- Dokumenterar hur det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhetsarbetet är fördelat inom verksamheten.

Dokumentet *Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2021 Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser* beskriver verksamhetens patientsäkerhets- och systematiska kvalitetsarbete som pågått under 2021 inom EMI och som del även Elevhälsans psykologiska insats.

Thomas Lindberg
Förvaltningschef

Ann-Marie Naulén Lundin
Verksamhetschef EMI

Bilagor

Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2021, elevhälsans medicinska och psykologiska insatser

LINDESBERGS
KOMMUN

Patientsäkerhets- och kvalitetsberättelse 2021

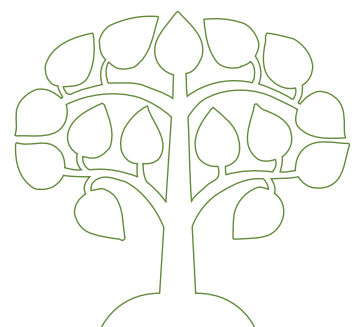
Elevhälsans medicinska och psykologiska insatser

Barn- och utbildningsförvaltningen

Datum: 2022-02-28

Ansvarig för innehåll: Verksamhetschef för Elevhälsans medicinska insats

Diarienummer:

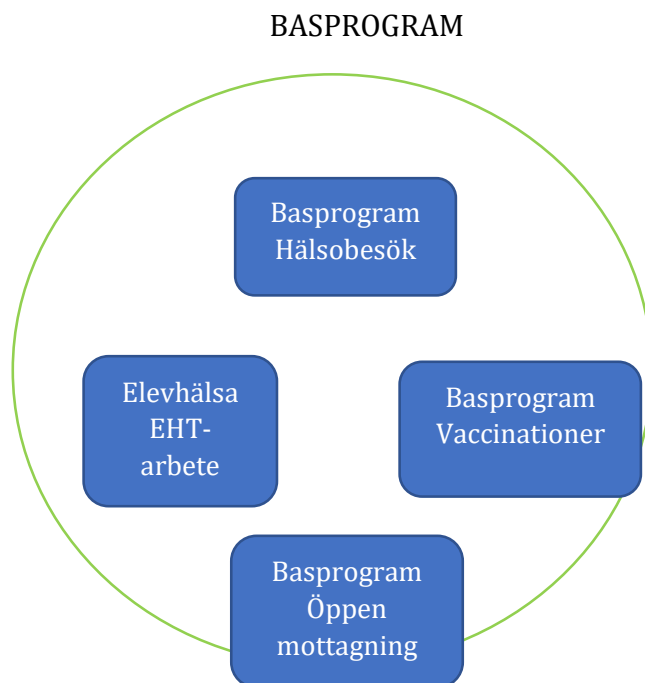

Innehåll

Sammanfattning patientsäkerhetsberättelse.....	1
Kvalitetsberättelse.....	6
Patientsäkerhetsberättelse 2021	8
1. Övergripande mål och strategier för vårdgivaren	8
2. Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet	8
3. Struktur för uppföljning och utvärdering.....	10
4. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för patientsäkerhet i verksamheten	10
5. Uppföljning genom egenkontroll	19
6. Samverkan för att förebygga vårdskador.....	20
7. Riskanalys.....	20
8. Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet	20
9. Hantering av klagomål och synpunkter.....	21
10. Samverkan med patienter och närstående.....	22
11. Resultat	23
12. Övergripande mål och strategier utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv	24
13. Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans psykologiska insats.....	26
14. Rapport om avvikelser i vårdarbetet.....	32
Bilaga.....	33
Sammanställning av avvikelserapporter inom Elevhälsans medicinska insats 2021	33

Sammanfattning patientsäkerhetsberättelse

För eleverna i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasiesärskola och gymnasieskola ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Målsättningen för elevhälsan är att främja elevernas hälsa och utveckling. Verksamheten ska företräda eleverna i skolan och lyfta fram barnperspektivet. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Verksamheten för elevhälsans medicinska insats kan sammanfattas i fyra delar:

Elevhälsans medicinska insats ska bedrivas enligt grunderna i hälso-och sjukvårdslagen (HSL 2017:30)

Basprogram Hälsobesök: Varje elev i grundskola, grundsärskola ska erbjudas minst tre hälsobesök. Därutöver ska gymnasiesärskola och gymnasieskola erbjudas ett hälsobesök under sin gymnasietid. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. I Lindesbergs kommun erbjuds hälsobesök i förskoleklass, åk 2, åk 4, åk 7 samt första året på gymnasiet.

Basprogram Vaccinationer: Vaccinering enligt nationellt barnvaccinationsprogram ska erbjudas. Vaccination erbjuds i åk 2 (MPR), åk 5 (HPV) åk 6, åk 8 (dTp) samt

kompletteringsvaccination för barn/ungdomar med enligt svenskt program otillräcklig vaccinerings. Dessutom erbjuds

ungdomar på gymnasiet Vård-och Omsorgsprogram vaccinerings mot Hepatit B utifrån risk i arbetsmiljön.

Basprogram Elevhälsoteam (EHT): Elevhälsans medicinska insats ska tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens i teamarbete med övriga professioner inom Elevhälsan runt elever på individ, grupp och organisationsnivå.

Basprogram öppen mottagning: Eleverna ska ges möjlighet att uppsöka Elevhälsans medicinska insats för vad som benämns enklare sjukvårdsinsatser.

Reglering av insatser

Basprogram gällande hälsobesök är reglerat i skollagen (*SFS 2010:800, 2 kap 27 §*)

Basprogram vaccinationer är reglerat i Folkhälsomyndighetens föreskrift om vaccination av barn (*HSLF-FS 2016:51*) med ändringsföreskrifter (*HSLF-FS 209:17* och *HSLF-FS 2020:25*) vaccination av barn och unga -vägledning för vaccination

Basprogram gällande EHT är reglerat i "Vägledning för Elevhälsan", *Socialstyrelsen och Skolverket 2016*

Basprogram gällande öppen mottagning är reglerat i Skollagen (*SFS 2010:800, 2 kap 28 §*)

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

Patientsäkerhetslagen och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete (*SFS 2010: 659 och SOSFS 2011:9*). syftar båda till att göra vården säkrare och det ska bli enklare för patienter att anmäla felbehandling.

Vårdgivare för den sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom Elevhälsan är Barn- och Utbildningsnämnden i Lindesbergs kommun.

Vårdgivaren har ansvar för att det finns ett ledningssystem för att kunna planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. risker och händelser. Syftet med ett ledningssystem är att säkra kvaliteten i EMI och därmed förhindra vårdskador.

Varje år (senast 1 mars) skall en patientsäkerhetsberättelse upprättas där verksamhetens arbete med patientsäkerhet beskrivs och utvärderas. Verksamhetschefen för de medicinska insatserna i elevhälsan leder tillsammans med vårdgivaren patientsäkerhetsarbetet. Personalens kompetens och kunskaper är en grundsten i patientsäkerhetsarbetet och i mötet med elever och vårdnadshavare. Utifrån det ansvarar verksamhetschefen för att medarbetarna har rätt kompetens, får fortbildning och har ansvar och befogenheter för att kunna bedriva vård av god kvalitet.

Verksamhetschefen möjliggör att hälso-och sjukvårdspersonal kan ta del av lagar, föreskrifter och styrdokument relaterat till verksamheten.

Verksamhetschefen är den person som såväl tillsynsmyndighet, elever, vårdnadshavare och personal ska kunna vända sig till med frågor, synpunkter och klagomål gällande verksamheten.

I Lindesbergs kommun har verksamhetschefen överlåtit vissa uppgifter åt en skolsköterska att upprätthålla medicinska ledningsansvar (MLA) i elevhälsans medicinska insats gällande insatser från skolsköterskor och skolläkare. Det innebär att hantera avvikelserapporter och utifrån dessa göra analyser och vidta lämpliga åtgärder i samverkan med verksamhetschef. Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska (MLA) ska också upprätta, förnya och revidera rutiner med utgångspunkt från elevhälsans medicinska insats (EMI) "Metodbok för EMI, Lindesbergs kommun" och tillsammans med verksamhetschef följa upp mål för patientsäkerhetsarbetet samt delta i upprättandet av årlig patientsäkerhetsberättelse.

Under 2021 har bland annat följande insatser i syfte att upprätthålla hög patientsäkerheten gjorts:

- Skolsköterskorna bidrar till att öka patientsäkerheten genom att rapportera in risker, tillbud och händelser enligt fastställd rutin. Under året har det totalt inkommit 26 avvikelser. Analys av inkomna avvikelserapporter görs regelbundet av MLA i samverkan med verksamhetschef. Kontinuerlig information och uppföljning av rapporterade avvikelser genomförs i samband med yrkesträffar och/eller utvecklingsdagar.
- Grunden i patientsäkerhetsarbete är beroende av vilka förutsättningar varje enskild skolsköterska har att genomföra sina arbetsuppgifter. Därmed är arbetsmiljön och arbetsbelastningen direkt kopplad till patientsäkerhet. Under året 2021 har en ökad arbetsbelastning märkts främst på grund av den pågående pandemin.
- Under 2021 är bemanningen inte fulltalig på **grundskolan** på grund av flera orsaker: Heltidssjukskrivning inom ett skolområde under stora delar av 2021, föräldraledigheter under våren 2021. Nyanställningar och rotation av befintlig personal har dessutom bidragit till en ökad arbetsbelastning liksom en högre grad av vab än vanligt utifrån covidpandemin.

I södra området har en utökning av tjänst skett under 2021 på grund av ökat elevunderlag, dock har tjänsten inte kunnat besättas förrän i slutet av året.

På **gymnasieskolan** har bemanningen minskat under senvår/sommar 2021 på grund av tjänstledighet samt övergång till annan befattning. Tjänstledigheten har ersatts, men ingen ersättare tillsattes när skolsköterska övergick till annan befattning. (se tabell sidan 11)

- Skolläkarresurs för grundskolan och gymnasiet har under året köpts in på konsultbasis via läkartjänst från Aktiebolag.

Avvikelsehantering under 2021

Syfte

Syfte med avvikelsehantering är att:

- identifiera avvikelse, dokumentera och rapportera negativa händelser och tillbud
- analysera bakomliggande faktorer, åtgärda bakomliggande orsaker
- följa upp vidtagna åtgärders effekt
- använda erfarenheterna från avvikelsehanteringen i det förebyggande riskhanteringsarbetet

Definition på vårdskada

Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso-och sjukvård

Definition på allvarlig vårdskada

Vårdskada som är bestående och inte ringa, eller som lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

Antal inkomna avvikelser under 2021

Under 2021 har 26 rapporterade avvikelser inkommit till Elevhälsans medicinska insats varav:

- 7 avvikelser som inträffat inom Elevhälsans medicinska insats
- 2 avvikelser som inträffat inom Elevhälsoenheten
- 7 avvikelser som inträffat inom Barn-och Utbildningsförvaltningen
- 1 avvikelse är inom är inom annan förvaltning i Lindesbergs kommun men gett konsekvenser inom vår verksamhet, och därmed rapporterad från oss.
- 3 avvikelser inom andra skolverksamheter utanför länet, men gett konsekvenser inom vår verksamhet och därmed rapporterade från oss.
- 3 avvikelserna är inom andra verksamheter med annan huvudman, men gett konsekvenser inom vår verksamhet och därmed rapporterad från oss
- 3 avvikelser har inträffat inom extern företagsamhet, men gett konsekvenser inom vår verksamhet och därmed rapporterad från oss

Sammanställning av samtliga avvikelser finns dokumenterade och redovisas i bifogad bilaga.

Ingen av de anmälda avvikelserna har medfört vårdskada, men rapporteras som negativa händelser och tillbud som skulle kunna lett till vårdskada.

Vid sammanställning av inkomna avvikelser 2021 beskrivs även faktorer som kan ha bidragit till avvikelsen. Avgränsning gällande faktorer har gjorts utifrån att avvikelsen ska ha skett inom Elevhälsans medicinska insats/ Elevhälsoenheten.

Under 2021 har 5 rapporterade avvikelser inkommit till Elevhälsans psykologiska insats. Sammanställning av avvikelserna finns redovisade i kapitel 13 *Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans psykologiska insats*

Anmälan till IVO under 2021

Inga anmälningar enligt Lex Maria har gjorts under 2021

Klagomål eller synpunkter på vården under 2021

Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2021.

Fortsatt utveckling gällande patientsäkerhet under 2021

Fortsatt utveckling av systematisk kvalitetssäkring av verksamheten

Hälso-och sjukvården (EMI) har att följa ledningssystem som finns för systematiskt kvalitetsarbete för verksamheten vilket möjliggör för ledningen att styra verksamheten så att rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt (*SOFS 2011:9*)

Verksamheten behöver därför:

Fortsätta förbättra och utveckla dokumenterade rutiner och processer för att säkra verksamhetens kvalitet och därmed patientsäkerhet.

Arbeta löpande med systematiska uppföljningar, utvärderingar och förbättringar utifrån de lagar och föreskrifter som ställer krav på att vårdgivaren ska erbjuda en god vård och ett patientsäkert omhändertagande.

Exempel på detta är:

- Fortsatt utveckling av riskanalys utifrån avvikelserapportering och patientsäkerhetsberättelse.
- Fortsatt revidering och förbättring av Metodboken
- Fortsatt förbättringsarbete i skolsköterskegruppen vad gäller basverksamheten. Påbörjat arbete gällande förbättringsområde rör basprogrammet vaccination och hälsosamtal
- Fortsatta regelbundna interna utvecklingsdagar och yrkesträffar för skolsköterskegruppen
- Fortsatt utveckling av egenkontroll som innefattar uppföljning och utvärdering av kvalitet och patientsäkerhet.
Exempel: klinisk egenkontroll, administrativ egenkontroll, kollegiala nätverk, loggkontroll i digitala journalsystem, avvikelshantering, kvalitetskontroll av läkemedel och medicinska tekniska produkter
- Varje år återföra till Barn-och utbildningsnämnden om avvikelser i vården i form av patientsäkerhetsberättelsen

Kvalitetsberättelse

Förbättringsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet innebär att verksamheten arbetar utifrån ett systemperspektiv där fokus är att skapa strukturer för ledning och styrning samt bedriva ett kontinuerligt förbättringsarbete av föreskrivna strukturer med syfte att ge en god och patientsäker vård.

Skolsköterskegruppen har därför ett ständigt pågående förbättringsarbete vars innehåll också förändras utifrån inkomna avvikelser, nya rutiner, kunskapsutveckling och lagstiftning. De processer som pågått/pågår under 2021 ses i nedanstående manual:

Förbättringstavla

Process	Förbättringsarbete	Status	Utvärdering eller Revision
Vaccination	Framtagande av processbeskrivning vid vaccination inklusive inkl rutiner, blanketter informationsstöd.	Pågår	
-"-	Ta fram stödmaterial vid Stickrädda barn	Klar	2023
-"-	Rutin vaccinationskort	Klar	2022
-"-	Revision av vaccinationsblanketter	Klar	årligen
-"-	Rutin för inskrivningsmeddelande	Klar	pågår
-"-	Lathund vaccinationsintervall	Klar	
-"-	Rutin vid vaccinationsbeställning	Klar	pågår
Kost	Rutin Specialkost	Klar	Vt- 2022
-"-	Implementering av E-tjänst vid ansökan om specialkost.	Pågår	
Dokumentation	Svarspost	Klar	2022
-".	Skyddade personuppgifter	Klar	Vt-2022
-"-	Rutin dokumentation av tidigare vacc från BVC externa skolor, Asyl o invandrarhälsan	pågår	
-"-	Remissrutiner (remissvar) + lathund PMO	Ej påbörjad	
-"-	Rutin in/ut flyttning	Klar	Vt-2022
Allmän	Beskriva EMI:s årshjul för "sin" skola (Hänger ihop med ovanstående 10.1)	Ej påbörjad	

Process	Förbättringsarbete	Status	Utvärdering
Allmän	Introduktionsplan skolsköt (komplettering av befintlig inkl it/tel mm) samt material	Klar	2023
Allmän	Skapa "träd" i Teams	Klar	årligen
Allmän	Ta fram utrustningslista för skolsköterskerum	Klar	Vid behov
Allmän	Skapa struktur för Egenkontroll	Ej påbörjad	
Främjande	Skapa Hälsoskåp	Pågår	
Dokumentation	Riktlinje för utlämnande av journal till Socialförvaltningen, Försäkringsbolag etc	Pågår	
	Revidering och digitalisering av avvikelserapport	Klar	2023
Hälsa	Fördjupad kunskap om Könstympling	Ej påbörjad	
Dokumentation	Rutin vid överlämning fr åk 9 till gy bla revidera överlämningsblankett	Klar	2023
Allmänt	Rutiner inom gymnasiet efter överlämning åk 9	?	
Dokumentation	Rutin vid överlämning fr åk 6 till åk 7 bla revidera överlämningsblankett	Klar	2023
-"-	Kvalitetssäkra överlämning från BHV till EMI	Pågår	
Allmänt	Rutin för processen Utredning Rätt till placering i Särskola	Klar	2023
Hälsobesök	Uppdaterad rutin blankett för HS åk 2	Klar	2022
Hälsa	Rutin / info om huvudlöss	Pågår	
Hälsobesök	Revidera rutin för hjärtundersökning vid Riksintag på gymnasiet	Klar	2023
Vaccination	Ta fram kitt för stickrädda barn	Ej påbörjad	
Hälsobesök	Införande av elektronisk ELSA hälsoenkät i journalsystemet PMO	Pågår på kommun, läns- och regional nivå	
Utrustning	Inventering inför köp av dokumentförstörare	Pågår	

Övrigt

- Fortsatt revidering och förbättring av Metodboken sker utifrån avvikelser, ny lagstiftning, nya rutiner
- Genomgång av läkemedelsrutiner har skett i samverkan med MLA, skolläkare och Apotekschef enligt årlig rutin
- MLA/verksamhetschef har deltagit som representant för norra länsdelen i en länsövergripande arbetsgrupp i samverkan med regionen kring elevhälsoenkäterna ELSA som genomförs i f-klass, åk 4, åk 7 och åk 1 på gymnasiet. Fortsatt utveckling av arbetet kring hälsoenkäten ELSA sker kommunalt och regionalt i samverkan med Värmland och Dalarna som ett instrument för resultatmätt gällande hälsosamtalet i Fk, åk 4, åk 7 och gymnasiet åk 1
- Under året har ett fortsatt länsövergripande arbete pågått som startade 2018 gällande införande av e-enkät ELSA för 8 av länets kommuner + gymnasiet i Hallsberg som alla använder journalsystemet PMO. Arbetet sker också i samverkan med Värmland och Dalarnas län som har samma journalsystem och samma behov av e-enkät. Syfte är att förenkla hanteringen av enkäter som idag fylls i pappersform och scannas in i elevens journal. Övergång till e-enkät medför ökad säkerhet då papper ej längre behöver scannas in, utan automatiskt förs över till journalen.

Patientsäkerhetsberättelse 2021

1. Övergripande mål och strategier för vårdgivaren

Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten så att den leder till att kravet på en god vård upprätthålls. (SFS 2010: 659 kap 3 § 1)

Verksamhetens mål är att bedriva en god och säker elevhälsa där risker och händelser identifieras tidigt och förebyggs "nolltolerans för vårdskador". Det skall finnas den bemanning, personal och kompetens som är nödvändig för att uppnå detta. Det ska finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer för arbetet. Dessa skall vara kända för all personal. Strategier för att uppnå dessa mål är:

- För verksamheten finns ansvarig verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats
- Årligen säkra bemanning och kompetens utifrån god vård med en verksamhet som tidigt kan förebygga händelser och avvikelser
- Förutsättningar att arbeta systematiskt med riktlinjer, instruktioner och löpande rutiner

2. Organisations ansvar för patientsäkerhetsarbetet

Vårdgivaren skall dokumentera hur ansvaret är organiserat och fördelat i verksamheten (SFS 2010:659, 3 kap. 9§ och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2§)

Vårdgivare

Barn-och Utbildningsnämnden i Lindesbergs kommun är vårdgivare för hälso-och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insats (EMI) och utser verksamhetschef för den medicinska insatsen i Elevhälsan. Ansvarig verksamhetschef är Ann-Marie Naulén Lundin

Verksamhetschef

Verksamhetschef för EMI har det samlade ledningsansvaret och detta kan inte överlåtas till annan befattning. Denne ansvarar för ledning, planering och utveckling av verksamheten. Denne svarar för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet, god kvalitet av vården samt främjar kostnadseffektivitet. Det är den person som såväl tillsynsmyndighet IVO, elever, vårdnadshavare och personal kan vända sig till när det gäller frågor som rör verksamheten.

Uppdraget innefattar 40 punkter inom sju områden: systematiskt kvalitetsarbete, löpande verksamhet, avvikelser, personal, personuppgiftshandling, samverkan och information. *(Kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats (EMI), riksföreningen för skolsköterskor, svenska skolläkarföreningen 2020)*

Skolsköterska med medicinskt ledningsansvar (MLA)

Som stöd till verksamhetschef finns skolsköterska med medicinskt ledningsansvar. Verksamhetschefen har utifrån patientsäkerhet överlåtit vissa arbetsuppgifter till medicinskt ledningsansvarig skolsköterska att:

- Upprätthålla för berörd personal rutiner och riktlinjer kring avvikelshantering.
- Vara mottagare av avvikelserapporter från verksamhetens personal
- Rapporteras inkommen avvikelse till verksamhetschefen snarast vid allvarlig händelse
- I samverkan med verksamhetschef analysera händelser i verksamheten som medfört eller hade kunnat medföra vårdskada. Verksamhetschef har yttersta ansvar att vidta de åtgärder som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet
- I samverkan med verksamhetschef anmäla enligt Lex Maria
- I samverkan med verksamhetschef informera Barn och Utbildningsnämnden om resultatet av avvikelshanteringen via den årliga patientsäkerhetsberättelsen

Psykolog med medicinskt ledningsansvarig för den psykologiska insatsen (PLA)

Socialstyrelsen fastslår att en psykologs arbete faller inom hälso- och sjukvårdslagen då psykologens arbete innefattar utredning, undersökning, bedömning eller behandling. Verksamhetschef har därför som stödfunktion Medicinskt ledningsansvarig psykolog (PLA) gällande patientsäkerhetsarbetet som rör psykologernas verksamhet inom Elevhälsan som bedrivs enligt grunderna i hälso- och sjukvårdslagen.

Patientsäkerhetsberättelsen för elevhälsans psykologiska insats innefattas i detta dokument.

Legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal

Varje legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet och utföras i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet (*SFS 2010:659*). Medarbetaren ska ansvara för att hålla sig förtrogen med de föreskrifter och rutiner som gäller för verksamheten. De ska också medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras till vårdgivaren.

3. Struktur för uppföljning och utvärdering

Vårdgivaren som bedriver verksamhet enligt HSL ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten (SOSFS 2011:9 3 kap. 2 §)

- I ledningssystemet ska avvikelshantering ses som ett systematiskt förbättringsverktyg för verksamheten på organisationsnivå
- Avvikelse och vårdskador hanteras och analyseras enligt rutiner för avvikelshantering som finns upprättad för EMI
- Avvikelse skall rapporteras till verksamhetschefen snarast vid allvarlig händelse och årligen i patientsäkerhetsberättelsen

Uppföljning och utvärdering av verksamheten sker i den årliga patientsäkerhetsberättelsen

4. Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för patientsäkerhet i verksamheten

Vårdgivaren ska senast den 1 mars varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse där arbetet med patientsäkerhet skall bedrivas och vilka åtgärder som har vidtagits och vilka resultat som har uppnåtts (SFS 2010:659,3 kap. 10§)

Risker, tillbud och händelser hanteras enligt rutin för avvikelshantering

- Avvikelse inrapporteras enligt rutin som finns upprättad i "Metodbok för EMI i Lindesbergs kommun".
- Sammanställning sker av inkomna avvikelser, klagomål och synpunkter
- Avvikelse rapporteras till verksamhetschefen snarast vid allvarlig händelse
- Samverkan sker med verksamhetschef gällande analyser av händelser i verksamheten som medfört eller hade kunnat medföra vård skada. Verksamhetschef har yttersta ansvar att vidta de åtgärder som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet. Samverkan med verksamhetschef vid anmälan enligt Lex Maria
- Kontinuerlig genomgång och diskussion kring inträffade händelser och risker sker i skolsköterskegruppen.
- Förbättringsåtgärder utifrån bland annat avvikelser sker genom det kontinuerligt pågående förändringsarbete som genomförs i skolsköterskegruppen (se förbättringsarbete sidan 10).
- Information till Barn- och Utbildningsnämnden om resultatet av avvikelshantering skrivs i den årliga patientsäkerhetsberättelsen

Resultat

Medvetenhet och kunskap om avvikelshantering finns i skolsköterskegruppen och är en viktig faktor som ett led i det förebyggande riskhanteringsarbetet.

Arbetsmiljö och bemanning utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv

Skolsköterskor

Patientsäkerhetsarbete är beroende av vilka förutsättningar varje enskild skolsköterska har för att genomföra sina arbetsuppgifter. Därmed är arbetsmiljön och arbetsbelastningen direkt kopplad till patientsäkerhet. Skolsköterskornas ensamarbete, ojämna arbetsbelastning och stora ansvar innebär en utsatthet som är viktigt att förhålla sig till som arbetsgivare och vårdgivare.

För att undvika ensamarbete, fördela arbetsbelastning och ha kollegialt stöd i många gånger svåra situationer som kan äventyra patientsäkerhet ansvarar skolsköterskorna två och två för ett skolområde.

Under 2021 är bemanningen inte fulltalig på **grundskolan** på grund av flera orsaker: Heltidssjukskrivning inom ett skolområde under stora delar av 2021, föräldraledigheter under våren 2021. Nyanställningar och rotation av befintlig personal har dessutom bidragit till en ökad arbetsbelastning liksom en högre grad av vab än vanligt utifrån covidpandemin. I södra området har en utökning av tjänst skett under 2021 på grund av ökat elevunderlag, dock har tjänsten inte kunnat besättas förrän i slutet av året.

På **gymnasieskolan** har bemanningen minskat under senvår/sommar 2021 på grund av tjänstledighet samt övergång till annan befattning. Tjänstledigheten har ersatts, men ingen ersättare tillsattes när skolsköterska övergick till annan befattning.

Bemanning på skolorna under 2021 är beskriven i se tabell sidan 11

Tabell Bemanning 2021

Grundskola	Grundbemanning	Vårtermin 2021	Hösttermin 2021	Utfall
Storå/Hagabacken	100%	100%	80%	-10%
Brotorpsskolan inkl Grundsärskolan	200%	175%	175%	-25%
Stadsskogen/Lindbacka	150%	130%	110%	-30%
Björkhaga/Vedevåg	200%	150%	120%	-60%
Fröviskolan	170%	120%	70%	-100%
Ekbacken	80%	80%	80%	0
Summa	900% = 9 .0 heltid	755% =7,55 heltid	635% =6,36 heltid	-2,5 heltid

Gymnasium	Grundbemanning	Vårtermin 2021	Hösttermin 2021	Utfall
Lindeskolan	Vt- 250% Ht-200%	185%	180%	Vt -65% Ht-20%
Gymnasiesärskolan	0			-?

Resultat

Under året 2021 var bemanningen inte fulltalig på grund av sjukskrivning, föräldradighet, tjänstledighet samt byte av tjänst till annan befattning inom organisationen. Pandemin har också varit bidragande orsak till ökad belastning framförallt på gymnasiet som under 2021 uppvisar en vårdskuld gällande hälsosamtal.

En riskfaktor och utmaning är de stora svårigheter EMI har liksom övrig vårdverksamhet i Sverige att rekrytera personal med specialistkompetens anpassat för yrket då endast sjuksköterskor med distriktsköterskeutbildning, barnsjuksköterskeutbildning eller skolsköterskeprogrammet efter validering av verksamhetschef har rätt att enligt lagstiftning ordinera vaccin inom det allmänna barnvaccinationsprogrammet.

Patientsäkerhet har dock inte påverkats, och basprogrammet har genomförts på grundskolan, men inte fullt ut på gymnasiet (vårdskuld).

Fysisk arbetsmiljö

Skolsköterskor har under 2021 lokaler för sin verksamhet som uppfyller grundläggande krav gällande hygien (alla utom en skola), medicinskåp, förvaring, dokumentskåp, medicinska kylskåp, möbler, utrustning för bedömningar utifrån riktlinjer för hälsobesök. Handfat saknas på ett rum som är ett vilrum, men används som ett extra arbetsrum för skolsköterska på Fröviskolan och i ett av mottagningsrummen på Björkhagaskolan. Ökad arbetsbelastning rapporteras från våren 2021 i samband med flytt från gamla lokaler på Brotorpsskolan till nya lokaler. Under senare delen av 2021 är lokalerna anpassade till verksamheten och fungerar bra.

På Björkhagaskolan har rummen varit för trånga med avseende på att upprätthålla tillräckligt avstånd vid hälsobesök med elev och vårdnadshavare utifrån covid 19 och smitta. Anpassning har skett genom att kuratorsrum använts istället till framförallt hälsobesök förskoleklass. På Björkhagaskolan har planering skett för ombyggnation av skolverksamhet där även mer ändamålsenliga rum för skolsköterskor ingår, med planerad flytt 2022.

Resultat skolsköterskors lokaler

Skolsköterskornas lokaler är i stort anpassade för verksamheten, lokaler som inte uppfyller hygienkrav (rinnande vatten) ska uppmärksammas 2022 utifrån patientsäkerhet.

Skolläkare

Skolläkarresurs för grundskolan och gymnasiet har under 2021 köpts in på konsultbasis via läkartjänst från Aktiebolag

Resultat

Inköpt skolläkare har genomfört det uppdrag som varit överenskommet.

Det är på längre sikt inte optimalt med skolläkare på konsultbasis, utifrån att skolläkares kompetens som skulle gynna hela skolans arbete kring hälsofrämjande och förebyggande insatser inte kan utnyttjas.

Basprogram för EMI gällande hälsobesök, vaccinationer, EHT och öppen mottagning utifrån patientsäkerhetsperspektiv

Hälsobesök

På grundskolan har alla barn/vårdnadshavare erbjudits hälsobesök enligt basprogrammet för fk-klass, åk 2, åk 4 och åk 7. Ett fåtal hälsobesök har ej genomförts, men då har det funnits naturliga förklaringar som exempelvis meddelande att vårdnadshavare/elev tackar nej, eller inte hörsammat kallelser.

På gymnasiet har en vårdskuld uppstått 2021 på grund av pandemi och bemanningsläget. Då gymnasiesköterskorna redan under 2020 hade svårt att genomföra hälsosamtal åk 1 på grund av distansstudier under pandemin, har denna skuld hängt med även in under 2021 även om hälsosamtal även genomförts i åk 2, vilket medfört att vid året slut 2021 har ca hälften av hälsosamtalen åk 1 genomförts enligt basprogram.

Kontrollelever

De vanligaste orsakerna av medicinsk karaktär gällande uppföljning/kontroll är tillväxt, rygg, vaccinationer och hörsel. För barn/tonåringar tillkommer psykiskt mående, uppföljning av hälsosamma rutiner (sömn, kost och rörelse) samt ätproblematik. Bedömning av behov av uppföljning/kontroll sker vanligtvis utifrån fastställda medicinska rutiner. Under de senaste åren har framförallt utformningen av nuvarande rutiner kring barnfetma behov av revision på nationell, regional och lokal nivå, framförallt ur ett barnperspektiv.

Vaccinationer

Folkhälsomyndighetens uppföljning visar att anslutningen till vaccinationsprogrammet för barn fortsätter att vara hög.

Andelen vaccinerade med en dos vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR) var lika hög. Sverige är ett av de länder i världen som återkommande lyckas nå den globala målsättningen om **över 95 procent** vaccinationstäckning med mässlingsvaccin.

Vaccinationstäckning för HPV-vaccin bland barn åk 5 dvs statistik från

Folkhälsomyndighetens (FHM) vaccinationsregister visar att **82,1 %** av pojkarna vaccinerats med minst 1 dos och **87,8 %** av flickorna.

Barn och ungdomar kan och har vaccinerats enligt det allmänna vaccinationsprogrammet även under den pågående pandemin med covid-19, men vaccinationen skjuts upp om barnet skulle ha symtom på sjukdom. Denna insats har högsta prioritet utifrån FHM rekommendationer. www.folkhalsomyndigheten.se

Samtliga barn aktuella för vaccinering inom grundskolan i Lindesbergs kommun har erbjudits vaccinationer enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn.

Vaccinationerna som erbjuds är:

- åk 2 Mässling, påssjuka, röd hund (MPR)
- åk 5 Humant papillomvirus (HPV)
- åk 8 Difteri, stelkramp, kikhosta (dTp)

Ett fåtal vårdnadshavare/elever har tackat nej.

Täckningsgraden i Lindesbergs kommun gällande vaccination enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn är därmed hög.

Kompletteringsvaccinationer har genomförts utifrån individuella vaccinationsprogram i både grundskola och gymnasium.

Vaccination mot Hepatit B gällande Vård och Omsorgsprogrammet åk 1 på gymnasiet har genomförts enligt riktlinjer.

EHT

Alla skolsköterskor har deltagit på EHT under år 2021

Öppen mottagning

Samtliga skolsköterskor har haft öppen mottagning. De flesta har valt "drop in" utifrån barnens behov att söka stöd när deras behov uppstår Några skolsköterskor har istället valt fasta tider för öppen mottagning 3-5 dagar /vecka.

Pandemin Covid-19:s påverkan på verksamheten under 2021

Pandemin som började i Sverige under vårvinter 2020 har påverkat hela skolverksamheten på många sätt med elever som haft distansundervisning, nya förhållningssätt utifrån risk för smitta för både elever och personal.

Reflektioner från skolsköterskorna

Skolsköterskornas samlade bild utifrån sitt uppdrag uttrycks på följande sätt:

- Det har varit svårare att genomföra hälsosamtal och uppföljningar. Hälsosamtal har ofta varit svåra att planera och inte sällan lett till förseningar
- I början av pandemin var det svårt att utföra uppdrag /samtal via Teams. Men över tid har det medfört en ökad kunskap kring digital kommunikation vilket upplevts som positivt
- Möjlighet till digital kommunikation har underlättat möten med vårdnadshavare som annars haft svårt att delta av olika orsaker
- Möjlighet till digital kommunikation har medfört färre återbud från vårdnadshavare
- Tydligare struktur på EHK när Teams har använts
- Vissa elever med NPF-problematik har gynnats av att delar av studietiden har bedrivits via dator och distansundervisning
- Tidskrävande ombokningar har ökat pg a frånvaro bland personal och elever
- Upplevelser av att kvalitet på samtalet påverkats när eleven inte är på rummet nämns. Troligtvis har många med "dåligt" psykiskt mående ej kunnat uppmärksammas nämns av sköterskor som har äldre ungdomar i verksamheten.

- Pandemin har medfört stort fokus hos ledning kring Covid-19 på bekostnad av andra frågor kring elevers skolsituation
- I EHT arbetet som skett över Teams har inte samma ”dynamik” skett som möten IRL
- Pandemin har medfört ett förändrat arbetsinnehåll med stöd till personal och elever gällande skriftliga rutiner av många slag. Exempel är riktlinjer, råd gällande goda rutiner sömn, kost, motion mm för elever, handtvätt, hygienråd elever och personal, råd kring provtagning för elever
- Färre fortbildningstillfällen
- Svårare att bedriva utvecklingsarbeten p g a distans
- Möjlighet att jobba hemifrån vissa dagar har upplevts positivt p g a mindre störningar, effektivt arbete, kortare restid, mindre miljöpåverkan och mindre reskostnader
- Pandemin medförde under hösten 2021 ökade administrativa insatser för framförallt EMI:s ledning då barn i ålder 12–15 år på rekommendation från regionen erbjöds vaccination covid-19 i skolans lokaler

Sammanfattning av resultat Basprogram

Skolsköterskor förmedlar större svårigheter att tidsmässigt hinna med basprogrammet och större planeringssvårigheter utifrån pandemin. Dock har basprogrammet genomförts på samtliga grundskolor, vilket har inneburit att:

- Alla barn/vårdnadshavare i grundskolan har erbjudits hälsobesök/hälsosamtal och vaccinationer enligt gällande nationella riktlinjer
- Alla ungdomar på gymnasiet har erbjudit vaccinationer enligt nationella riktlinjer
- Ett fåtal barn/ vårdnadshavare har tackat nej till erbjudna vaccinationer
- Täckningsgraden i Lindesbergs kommun gällande vaccination enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn är därmed hög
- Skolsköterskorna har deltagit i EHT
- Mottagningarna på skolorna har haft ”öppen mottagning” med vissa restriktioner utifrån pandemin och lokala lösningar
- Basprogram hälsosamtal åk 1 gymnasiet har inte genomförts fullt ut p g a vårdskuld från 2020 orsakat av pandemin och personalsituation under framförallt hösttermin 2021

Åtgärder som genomförts för patientsäkerhet i verksamheten

Regelbundna möten med yrkesträffar samt utvecklingsdagar sker månadsvis där verksamhets- och patientsäkerhetsfrågor lyfts.

Med stöd av MLA har skolsköterskegruppen som målsättning att genom processinriktat förbättringsarbete metodiskt arbeta med rutiner, arbetssätt mm kring det beskrivna basprogrammet bland annat för att förebygga vårdskador eller avvikelser.

Åtgärd

Kontinuerligt förbättringsarbete pågår som är beskrivet i kvalitetsberättelsen.

Resultat

Arbetet fortsätter under 2022.

Lokal Metodbok för att upprätthålla patientsäkerhet utifrån standardiserade rutiner och metoder

Lokal Metodbok finns tillgänglig för skolsköterskorna via Linnet. Den uppdateras och förnyas kontinuerligt av medicinskt ledningsansvarig skolsköterska och skolsköterskegruppen. Den lokala Metodboken bygger delvis på Metodbok för elevhälsans medicinska insats i Örebro kommun, men utifrån lokala förutsättningar.

Åtgärd

Fortsatt kontinuerlig uppdatering och förnyelse.

Resultat

Metodboken används av alla skolsköterskor för att upprätthålla patientsäkerhet utifrån standardiserade metoder och rutiner.

Egenkontroll utifrån patientsäkerhet

Patientsäkerhetsberättelse

- Patientsäkerhetsberättelse för EMI och Elevhälsans psykologiska insats upprättas årligen. Berättelse för Elevhälsans psykologiska insats är tillagt i eget kapitel
- Kvalitetsberättelse för EMI är tillagt i eget kapitel i patientsäkerhetsberättelsen

Administrativ egenkontroll

- Metodboken för elevhälsans medicinska insats förnyas och uppdateras kontinuerligt
- Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas elektroniskt till folkhälsomyndighetens vaccinationsregister i anslutning till vaccinering

Kvalitetskontroll läkemedel

- Enligt lokala instruktioner genomförs en gång om året samt vid behov uppdatering av dokumentet ”rutin för läkemedelshantering och ordination” i samarbete mellan skolläkare, apotekare och MLA. I dokumentet finns bland annat delegering till skolsköterskorna av de läkemedel som får ges på generella direktiv inom verksamheten.

Loggar i digitala journalsystem

- Enligt grundläggande bestämmelser om inre sekretess och elektronisk åtkomst genomförs regelbunden loggkontroll av användare av journalsystemet PMO

Klinisk egenkontroll

- Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna
- Genomgång av läkemedel, vaccin och omläggingsmaterial görs regelbundet för kontroll av förbrukningsdatum och kasseras efter utgångsdatum. Kasserade kanyler skickas regelbundet för destruktion
- Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka)

Fortsatt åtgärd

Fortsatt utvecklingsarbete kring egenkontroller ska ske under 2022

Resultat

Upprättade rutiner följs, men mätinstrument för egenkontroll ska utvecklas inom verksamheten för regelbunden utvärdering av egenkontroller.

Utbildning och kompetensutveckling för skolsköterskor utifrån patientsäkerhetsperspektiv

- Nätverk för verksamhetschefer och MLA i Örebro län finns med gemensamma träffar regelbundet där diskussioner sker om länsgemensamma arbetssätt, metoder, vårdkvalitet, överenskommelser mellan exempelvis regionen och länets kommuner.
- Deltagande i samverkan mellan länets kommuner, och regionen för fortsatt utveckling av hälsoenkäten ELSA som används i hela länet för vårdnadshavare och elever f k-klass, åk 4, åk 7 samt 1 året på gymnasiet i samband med hälsosamtalen. Data från enkäterna skickas till en för länet gemensam databas där analys görs och statistik återges till EMI för vidare återgivning till berörda skolverksamheter på flera nivåer. Samverkan med även Dalarna och Värmland har utvecklats under senaste åren med både gemensam viljeinriktning kring frågeinnehåll i enkäterna, men också samarbete kring införande av e-enkäter i länen.
- Interna utvecklingsdagar för EMI genomförs regelbundet
- Interna yrkesträffar för EMI genomförs regelbundet i samband med APT
- Handledning har getts tre gånger/termin till skolsköterskegruppen med stöd av extern handledare
- Utbildningsinsatser riktad till alla har under 2021 försvårats p g pågående pandemin De utbildningar som genomförts har framförallt skett via digitala kanaler. Exempel på utbildningsinsatser har varit: SPSM-utbildning ihop med övrig elevhälsa på en skola, utbildning i dokumentation, våld i ungas relationer för skola och socialtjänst, WINST, webbutbildning för insatser vid ätstörningar, Barnafrid, digitalt program om våld mot barn, skolsköterskekongress digitalt, våld mot barn med Nina Rung, utvecklingsdagar med Elevhälsan på LOKA, Barnhälsodag via barnläkarförbundet, en inspirationsdag om att möta barn med övervikt och fetma, Försummelse och barnmisshandel genom förfalskning av symtom

Åtgärd

Fortsatt egen och gemensam kompetensutveckling ska uppmuntras som ett led i patientsäkerhetsarbetet.

Resultat

Hög kompetens finns hos skolsköterskegruppen då de flesta har specialistutbildningar som krävs för EMI:s verksamhet.

PMO journalsystem för verksamhetsstöd och administrativt stöd ur ett patientsäkerhetsperspektiv

Verksamhetsstöd

IT och dokumentation är ett stort och viktigt område där elevhälsans medicinska insats har mycket att förhålla sig till med tanke på kvalitet och säkerhet. Elevhälsans medicinska insats har skyldighet att föra journal enligt patientdatalagen. (2008:355, 3 kap. 1§)

EMI använder PMO, vilket är ett elektroniskt journalsystem som stöder hanteringen av medicinsk dokumentation och patientadministration. PMO är CE-certifierat som en medicinskteknisk produkt. I PMO framgår vem som ansvarar för vissa journaluppgifter, dennes befattning samt tidpunkt för när journaluppgiften fördes in i journalen. Dokumenterade journaluppgifter kan inte ändras eller utplånas av behöriga användare. Införda uppgifter ska signeras i samband med dokumentation. Varje enskild journal förses med en tydlig personidentifikation, samt med elevens och vårdnadshavarens kontaktuppgifter, vilka är hämtade från befolkningsregistret via Extens/IST. Alla journaldokument scannas in i respektive journal i PDF-format och arkiveras digitalt beskrivet i *"Dokumenthanteringsplan för elevhälsans medicinska insats"*. Elever med skyddade personuppgifter finns inte i PMO, men rutiner för dessa elever är under utveckling och rutinerna beräknas vara klara 2022. Journalanteckningar gällande elever med skyddade personuppgifter förs därför i pappersform till dess att rutinerna är klara, för att därefter kunna övergå till journalanteckningar i PMO.

I PMO loggas användarnas aktiviteter. Det går på detta sätt att kontrollera från vilken enhet en elevs journal öppnas. Vidare kan man se vilka åtgärder som vidtagits med patientuppgifter. Verksamhetschef genomför regelbundet loggkontroller enligt nedtecknad rutin som finns i dokumentet *"Informationshantering och dokumentation för EMI"* Central registerförteckning finns upprättad genom Barn- och utbildningsnämnden över de dokument som innehåller personuppgifter enligt lagstiftning för GDPR. Inom EMI uppfyller PMO de krav som lagstiftning erfordrar.

Administrativt stöd

Elevhälsans medicinska insats har en skolsköterska med administrativt ansvar för PMO. Uppdraget är ålagt en skolsköterska med syfte att säkerställa administrativ medicinsk säkerhet i journalsystemet.

PMO ansvarig administrativ skolsköterskas uppdrag är att:

- Ansvara för utbildning i PMO-journalsystem för nyanställda skolsköterskor, skolläkare och vfu-studenter inom EMI
- Ansvara för utbildning för alla användare av PMO yrkes- elevakt vilket rör rektorer, skolpsykologer, skolkuratorer, skolsköterskor samt specialpedagoger
- Ansvara för fortbildning i PMO-journalsystem och yrkes- och elevakt, utifrån behov
- Ansvara för arkivering av journaler i PMO systemet enligt rutiner upprättade i Lindesbergs kommuns *"Informationshantering och dokumentation för EMI"* tills slutlig arkivering kan ske via e-arkiv, finns dock ej i Lindesbergs kommun i nuläget.
- Hålla sig informerad om uppdateringar och nyheter via PMO:s användarforum
- Kontinuerligt uppdatera nyheter och förändringar i systemet
- Kontinuerligt uppdatera PMO mot kommunens elevregister
- Underhålla med anpassningar i systemet till verksamheten t ex att administrera enheter, användare, journaltyper, behörighetsnivåer, delad information, register, termer, mallar

- Samarbeta med kommunens IT- tekniker
- Vara en länk till CGM -företaget som tillhandahåller PMO

Resultat

Ett ständigt förbättringsarbete pågår för att bevara och förbättra patientsäkerhet vad gäller dokumentation och journalföring, men utifrån komplexitet vad gäller lagstiftning och ett stort område finns risk vad gäller patientsäkerhet. Vikten av att använda avvikelshanteringsrutinerna som förbättringsinstrument kan inte nog poängteras i sammanhanget.

Central registerförteckning finns upprättad genom Barn-och utbildningsnämnden över de dokument som innehåller personuppgifter enligt lagstiftning för GDPR. Inom EMI uppfyller PMO-journalsystem och elevakt de krav som lagstiftning erfordrar.

5. Uppföljning genom egenkontroll

Vårdgivaren skall utföra egenkontroll i syfte att säkra verksamhetens kvalitet (SOSFS 2011:9, 5 kap 2 §, 7 kap. 2 §)

Patientsäkerhetsberättelse

- Patientsäkerhetsberättelse för EMI och Elevhälsans psykologiska insats upprättas årligen. Berättelse för Elevhälsans psykologiska insats är tillagt i eget kapitel
- Kvalitetsberättelse för EMI är tillagt i eget kapitel i patientsäkerhetsberättelsen

Administrativ egenkontroll

- Metodboken för elevhälsans medicinska insats förnyas och uppdateras kontinuerligt
- Rapport av givna vaccinationer dokumenteras och skickas elektroniskt till folkhälsomyndighetens vaccinationsregister i anslutning till vaccinering

Kvalitetskontroll läkemedel

- Enligt lokala instruktioner genomförs en gång om året samt vid behov uppdatering av dokumentet ” rutin för läkemedelshantering och ordination” i samarbete mellan skolläkare, apotekare och MLA. I dokumentet finns bland annat delegering till skolsköterskorna av de läkemedel som får ges på generella direktiv inom verksamheten.

Loggar i digitala journalsystem

- Enligt grundläggande bestämmelser om inre sekretess och elektronisk åtkomst genomförs regelbunden loggkontroll av användare av journalsystemet PMO

Klinisk egenkontroll

- Två skolsköterskor deltar alltid i samband med vaccinering av eleverna
- Genomgång av läkemedel, vaccin och omlägningsmaterial görs regelbundet för kontroll av förbrukningsdatum och kasseras efter utgångsdatum. Kasserade sprutor och kanyler skickas regelbundet för destruktions
- Temperaturkurvor i medicinska kylskåp för förvaring av vacciner kontrolleras kontinuerligt (1 ggr/vecka)

6. Samverkan för att förebygga vårdskador

Vårdgivaren skall identifiera processer där samverkan behövs för att förebygga vårdskador (SOSFS: 2011:9, 4 kap. 6§, 7 kap.2 3§)

- Avtal finns mellan Elevhälsans medicinska insats i Örebro kommun och de övriga kommunerna i länet där verksamhetschef för Elevhälsans medicinska insats i Örebro har ansvar för samordning på länsnivå. Avtalet säkerställer samverkan mellan kommunerna i länet då det ingår gemensamma träffar för länets verksamhetschefer och MLA, utbildningsdagar för länets skolsköterskor samt tillgång till Örebros Metodbok för elevhälsans medicinska insats som sen delvis omarbetas utifrån lokala rutiner och förutsättningar.

Rutiner finns i Metodboken i dokumentet "Informationshantering och dokumentation för EMI"

- för rapportering och överlämning av medicinsk handling från annan huvudman och till annan huvudman
- för överlämning av medicinsk handling inom de olika skolformerna inom Lindesbergs kommun
- för överlämning av medicinsk handling till andra kommuner
- för överlämning och mottagande av medicinsk handling från/ till friskolor
- för överlämning av medicinsk handling till kommunarkivet
- Rutiner finns via PMO: s journalsystem för remisshantering till annan huvudman

7. Riskanalys

Vårdgivaren skall fortlöpande bedöma om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som medför brister i verksamhetens kvalitet. För varje händelse ska vårdgivaren (SOSFS: "2011:9, 5 kap. 1 §)

1. Uppskatta sannolikheten för att händelsen inträffar och
2. Bedöma vilka negativa konsekvenser som skulle kunna bli följden av händelsen

All personal inom elevhälsans medicinska insats ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever. Större förändringar i verksamheten kan också väsentligen påverka patientsäkerheten. Verksamhetschef ansvarar tillsammans med berörda för att göra en riskanalys och återföra information och kunskap till verksamheten. Likaså ansvarar verksamhetschefen för att uppmärksamma och påtala risker för vårdgivaren.

8. Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

Hälso- och sjukvårdspersonalens är skyldig att bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Personalen skall rapportera till vårdgivaren risker och händelser som skulle kunna medföra en vårdskada. (SFS 2010: 659, 6 kap. 4 § och SOSFS 2011:9, 7 kap.2 § p 5)

Vårdgivaren skall anmäla händelser som medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada till IVO (Lex Maria)

Avvikelser

Rutiner för avvikelserapportering finns framtagna.

Skolläkare och skolsköterskor rapporterar skriftligen till MLA händelser som medfört skada eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling.

Definition på vårdskada är:

Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvård

Definition på allvarlig vårdskada är:

Vårdskada som är bestående och inte ringa, eller som lett till att patienten fått ett väsentligt ökat vårdbehov eller avlidit.

Verksamhetschefen ansvarar tillsammans med MLA för analys och bedömning av händelse.

Enligt bestämmelse i patientsäkerhetslagen (2010:659) ska

- Hälso- och sjukvårdspersonal rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller kunnat medföra vårdskador till vårdgivaren
- Vårdgivaren har skyldighet att utreda händelser i verksamheten som har medfört eller hade kunnat medföra vårdskada
- Vårdgivaren ska anmäla händelser som medfört eller kunnat medföra en allvarlig vårdskada till IVO

Vårdgivaren utreder, vidtar åtgärder och anmäler

När vårdgivaren ska ta emot en rapport om en händelse som medfört en vårdskada ska det rapporterade utredas. Syftet med utredningen ska vara att det så långt som möjligt klarlägga händelseförloppet och vilka faktorer som påverkat det, samt ge underlag för beslut om åtgärder som ska ha till ändamål att hindra att liknande händelser inträffar på nytt, eller att begränsa effekterna av sådana händelser om de inte helt går att förhindra. Om vårdskadan är allvarlig ska vårdgivaren snarast anmäla till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

IVO säkerställer

IVO ska säkerställa att anmälda händelser, som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada, har utretts i nödvändig omfattning samt att vårdgivaren har vidtagit de åtgärder som krävs för att uppnå hög patientsäkerhet.

Socialstyrelsen har ansvar för föreskriften. *(HSLF-FS 2017:41 Inspektionen för vård och omsorgs föreskrifter om anmälan av händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en allvarlig vårdskada)*

9. Hantering av klagomål och synpunkter

(SOSFS 2011: 9, 5 kap. 3 §, 7 kap 2 § p6)

Den 1 januari 2018 ändrades patientsäkerhetslagen när det gäller hur patienter och närstående ska göra för att lämna klagomål eller synpunkter på hälso- och sjukvården. De nya bestämmelserna innebär att det är vårdgivaren som ska ta emot och bemöta klagomål från patienter och närstående. Patientnämnderna har fått ett förstärkt uppdrag i att stödja patienter och närstående som vill lämna synpunkter och klagomål.

Socialstyrelsen fick 2018 regeringens uppdrag att ta fram enhetlig och nationell information som beskriver hur patienter och närstående kan klaga på hälso- och sjukvården. I uppdraget ingick också att genomföra insatser för att sprida informationen. Information kan hittas under IVO:s hemsida. <https://www.ivo.se/publicerat-material/blanketter/klaga-pa-varden/>

Underlag för klagomålshantering inom Barn-och Utbildningsförvaltning finns och ligger tillgängligt på kommunens hemsida. Mallen skrivs direkt på nätet och får därför anses vara användarvänlig. Denna mall kan användas även för beröm, klagomål och synpunkter från elever och vårdnadshavare i frågor som rör elevhälsans medicinska insats. Synpunkter på omhändertagandet inom elevhälsans medicinska insats ska alltid tas hand om och vidarebefordras till verksamhetschef. Enskilda, anhöriga och allmänheten kan inte göra en Lex Maria-anmälan till IVO.

Sammanställning och analys

Inkomna klagomål och synpunkter skall sammanställas och analyseras för att vårdgivaren skall kunna se mönster och trender. (SOSFS 2011:9, 5 kap.6§)

Resultat

Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2021.

10. Samverkan med patienter och närstående

Vårdgivaren skall ge patienter och närstående möjlighet att delta i patientsäkerhetsarbetet. (SFS 2010:659 3 kap. 4 §)

All hälso-och sjukvård är med några få undantag frivillig. Det är den som har hälsoproblem (eller vårdnadshavare till minderåriga enligt 6 kap. föräldrabalken) som avgör om han eller hon ska söka vård. Samtycke till vård, undersökning eller behandling är i de flesta fall muntlig, men vid vaccinering efterfrågas skriftligt medgivande. Skolsköterskor och skolläkare skall alltid sträva efter samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat av vård och behandling. Elev bör alltid informeras i det som rör honom eller henne och informationen ska vara anpassad efter ålder och mognad. Vårdnadshavare kontaktas när man bedömer det. Barnet ska ha medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. Informationen skall alltid vara anpassad utefter elevens behov, ålder, kunskap och situation. Tolk används vid behov när så behövs. Skriftlig information finns till elever och vårdnadshavare.

Följande skriftliga information ges till barn/elever och vårdnadshavare

- Information om erbjudande av vaccination enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn
- Information om givet vaccin
- Information till vårdnadshavare som tackat nej till erbjuden vaccination
- Information till vårdnadshavare om möjlighet att tacka ja till vaccination vid senare tillfälle upp till 18 års ålder
- Information till vårdnadshavare/elev om givna vaccin under grundskolan (vaccinationskort)
- Information om och återberörande av medgivande från vårdnadshavare/elev för överföring av journal från BVC och/eller tidigare skolor utanför Lindesbergs kommun

- Information om erbjudande om hälsobesök fl, åk 2, åk 4, åk 8 samt gymnasiet åk 1
- Information om hälsoenkät (ELSA) som används vid hälsobesök i förskoleklass, åk 4, åk 7 samt åk 1 på gymnasiet
- Information efter hälsobesök (grundskolan)
- Information om och inför hjärtundersökning för ungdom som går på riksidrottsgymnasium
- Information om och återbördande av hälsoblankett inför hjärtundersökning för ungdom som går på riksidrottsgymnasium

11. Resultat

Vilka resultat som uppnått i verksamheten av genomförda åtgärder. (SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3)

Förutsättningar för att uppnå resultat är att:

- Verksamhetschef enligt gällande lagstiftning är utsedd Struktur för EMI upprätthålls genom verksamhetsmöten med verksamhetschef, MLA och PLA
- Planerade träffar med skolsköterskegruppen genomförs regelbundet
- Grunden i patientsäkerhetsarbete är beroende av vilka förutsättningar varje enskild skolsköterska har att genomföra sina arbetsuppgifter. För att undvika ensamarbete, fördela arbetsbelastning och ha kollegialt stöd i många gånger svåra situationer som kan äventyra patientsäkerhet ansvarar skolsköterskorna två och två för ett skolområde. Under 2021 är bemanningen inte fulltalig på **grundskolan** på grund av flera orsaker: Heltidssjukskrivning inom ett skolområde under stora delar av 2021, föräldraledigheter under våren 2021. Nyanställningar och rotation av befintlig personal har dessutom bidragit till en ökad arbetsbelastning liksom en högre grad av vab än vanligt utifrån covidpandemin.

I södra området har en utökning av tjänst skett under 2021 på grund av ökat elevunderlag, dock har tjänsten inte kunnat besättas förrän i slutet av året.

På **gymnasieskolan** har bemanningen minskat under senvår/sommar 2021 på grund av tjänstledighet samt övergång till annan befattning. Tjänstledigheten har ersatts, men ingen ersättare tillsattes när skolsköterska övergick till annan befattning.

Bemanning på skolorna under 2021 är beskriven i tabell på sidan 11

En riskfaktor och utmaning är de stora svårigheter EMI har liksom övrig vårdverksamhet i Sverige att rekrytera personal med specialistkompetens anpassat för yrket då endast sjuksköterskor med distriktsköterskeutbildning, barnsjuksköterskeutbildning eller skolsköterskeprogrammet efter validering av verksamhetschef har rätt enligt lagstiftning ordinera vaccin inom det allmänna barnvaccinationsprogrammet.

- Skolsköterskegruppen har ett ständigt pågående förbättringsarbete beskrivet tidigare i dokumentet
- Kontinuerlig förändring och uppdatering av Metodboken sker.
- Fortsatt egen och gemensam kompetensutveckling som är en förutsättning för måluppfyllelse har försvårats under 2021 på grund av pandemin Covid-19
- Handledning ges till skolsköterskegruppen regelbundet

Resultatmätt

Faktiska och mätbara insatser under året 2021:

- På samtliga skolor i grundskola är basprogrammet gällande hälsobesök, vaccinationer, EHT och öppen mottagning genomfört enligt riktlinjer.
En vårdskuld uppstod på gymnasiet under 2021 på grund av pandemin och bemanningsläget. Då gymnasiesköterskorna redan under 2020 hade svårt att genomföra hälsosamtal åk 1 på grund av distansstudier under pandemin, har denna skuld hängt med även in under 2021 även om hälsosamtal även genomförts i åk 2, vilket medfört att vid året slut 2021 har ca hälften av hälsosamtalen åk 1 genomförts enligt basprogram.
- Samtliga barn aktuella för vaccinering inom grundskolan i Lindesbergs kommun, har erbjudits vaccinationer enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn.
Vaccinationerna är:
 - åk 2 Mässling, påssjuka, röd hund (MPR)
 - åk 5 Humant papillomvirus (HPV)
 - åk 6 Humant papillomvirus (HPV) för flickor. Fasad ut 2021
 - åk 8 Difteri, stelkramp, kikhosta (dTp)
 Ett fåtal vårdnadshavare/barn har tackat nej. Täckningsgraden i Lindesbergs kommun gällande vaccination enligt allmänna vaccinationsprogrammet för barn är därmed hög
- Kompletteringsvaccinationer har genomförts utifrån individuella vaccinationsprogram i både grundskola och gymnasium.
- Vaccination mot Hepatit B gällande Vård och Omsorgsprogrammet åk 1 på gymnasiet har genomförts 2021

12. Övergripande mål och strategier utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv

Säkerställa en god och säker vård som bedrivs av skolsköterskor och skolläkare med hög kompetens

Arbeta för att fortsatt tydliggöra vikten av patientsäkerhetsarbete.

Strategier

Fortsätta utveckling av systematisk kvalitetssäkring av verksamheten genom att:

Fortsätta utveckla dokumenterade rutiner och processer för att säkra verksamhetens kvalitet.

Arbeta löpande med systematiska uppföljningar, utvärderingar och förbättringar utifrån de lagar och föreskrifter som ställer krav på att vårdgivaren ska erbjuda en god vård och ett patientsäkert omhändertagande

Exempel på detta är:

- Fortsatt arbete med utveckling av riskanalys utifrån avvikelserapportering och patientsäkerhetsberättelse
- Fortsatt förändring och revidering av Metodboken
- Fortsatt utvecklingsarbete i skolsköterskegruppen vad gäller basverksamheten
- Fortsatta interna utvecklingsdagar och yrkesträffar regelbundet för skolsköterskegruppen

- Fortsatt förbättringsarbete av egenkontroll som stöd för uppföljning och utvärdering av verksamheten
- Fortsatt utveckling av arbetet kring hälsoenkäten ELSA som ett instrument för resultatmått gällande hälsosamtalet i fk, åk 4, åk 7 och gymnasiet åk 1
- Fortsatt information till Barn-och utbildningsnämnden om avvikelser i vården i form av patientsäkerhetsberättelsen

13. Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans psykologiska insats

SFS 2010: 659 3 kap 9§ och SOSFS 2011:9 2§ p 1

Barn och utbildningsnämnden är vårdgivare för de insatser inom elevhälsan som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen även inom elevhälsans psykologiska insats.

Enhetschef för elevhälsan har utsetts som verksamhetschef med medicinskt ledningsansvar och ansvarig för anmälan enligt Lex Maria. Dåvarande Enhetschefen för elevhälsan leg psykolog Christian Kokvik har överlät det medicinska ledningsansvaret för den psykologiska insatsen till leg. Psykolog Magnus Arlemon från och med 1/1 2019 och denne tilldelades titeln PLA (psykologiskt ledningsansvarig). Under 2021 lämnade Christian Kokvik sin plats som enhetschef och denna togs över av Ann-Marie Naulén Lundin som undertecknade samma ansvarshandlingar varefter PLA uppdraget fortsatt som tidigare.

Avvikelseberapportering inom de psykologiska insatserna inom den medicinska verksamheten hanteras av PLA i samarbete med enhetschefen.

En metodbok för den psykologiska delen av elevhälsans arbete har tagits i bruk och agerar styrande dokument för psykologernas insatser. Metodboken uppdateras löpande

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap 1§ och SOSFS 2011:9 3 kap 1§

De i Lindesbergs kommun arbetande psykologerna skall följa juridiska föreskrifter som förelagts dem utifrån socialstyrelsens regler samt följa de yrkesetiska principer psykologförbundet satt upp för psykologer verksamma i nordn. För det psykologiska arbetet inom elevhälsan har psykologförbundet tagit fram en kvalitetsmodell för psykologers arbete i skolan vilket samtliga verksamma psykologer i Lindesberg tagit del av och som används som stöd till styrning av verksamheten.

Socialstyrelsen fastslår att en psykologs arbete faller inom hälso- och sjukvårdslagen då psykologens arbete innefattar utredning, undersökning, bedömning eller behandling.

Psykologer verksamma inom Elevhälsan Lindesberg skall hålla hög och likvärdig kvalitet i sitt arbete. Utredning inför eventuell placering inom kommunens särskoleverksamhet är av särskild vikt och psykologerna skall därför vara väl förtrodda med aktuella testmetoder, material samt aktuell forskning.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap 2§

Lindesbergs kommun har för elevhälsan beslutat om användandet av journalsystemet PMO. Systemet tillåter på ett enkelt sätt kontroll av ärenden, journalföring samt sekretesskydd.

Psykologers utredningar som leder till ansökan i särskolan granskas av särskolans elevhälsoteam. Vid brister återförs utredningen till utredande psykolog för kompletteringar.

PMO systemet tillåter också kontroll av in och utloggningar i enskild elevs journal och obehörigt tillträde kan snabbt kontrolleras och anmälas. Under verksamhetsåret har granskning via stickprov samt löpande via kontroll av loggar för avvikande inloggning.

Avvikelseberättelse för elevhälsans psykologiska insatser

Under 2021 har fem avvikelseberättelser rörande psykologernas medicinska insatser lämnats in.

Vid två tillfällen har det rört sig om förlust av ett dokument efter att vårdnadshavare lämnat det till psykolog. Dokumentet destruerades i båda fallen felaktigt vid gallring. Journalanteckningar finns i ärendena om det inträffade och vårdnadshavare är informerade. Någon skada eller risk för skada har inte förekommit. Snarare har önskan att upprätthålla sekretess i detta fall gjort att psykologen destruerat ett dokument för mycket.

Ett ärende rörde en psykolog som felaktigt scannat in ett dokument i en elevjournal utan att ha dubbelkollat att journalen tillhörde rätt elev. Dokumentet har inte varit synligt för någon obehörig varpå man kan dra slutsatsen att det inte kan utgöra någon skada/olägenhet för någon. Vidare arbete med utvecklingarna av journalsystemet krävs för att helt korrigera incidenten.

En avvikelseberättelse skrevs utifrån att man ville pröva rutinen kring interna mail i det säkra journalsystemet PMO. En psykolog sände information inom systemet kring en elev till mottagare som inte arbetade med eleven. Avvikelseberättelsen ledde till att man påtalade i gruppen att inte delge information ens via det slutna mailsystemet om mottagaren inte har nytta av informationen utifrån arbete med eleven. Då mottagaren har rätt till information utifrån administratörsroll samt såsom PLA, utgjorde mailkonversationen inget brott mot sekretessreglerna.

Vid ett tillfälle inkommer en biträdande rektor med avvikelse kring en elev som har skyddade personuppgifter. Elevens vårdnadshavare har kontaktat elevens mentor om elevens dåliga mående och önskar stöd från skolpsykolog. Kommunens rutiner kring skyddade personuppgifter gör det dock omöjligt för psykologen att göra någon insats eller bedömning då korrekta personuppgifter inte finns tillgängliga för elevhälsans medicinska insats. PLA lyfter ärendet till förvaltningsledningen vilken tillsätter en grupp för översyn av förvaltningens rutiner kring skyddade personuppgifter. Elevens behov tillgodoses efter rekommendation från skolpsykolog av annan vårdgivare.

Sammanfattningsvis för verksamhetsåret 2021 kan sägas att rutinen att skriva avvikelser utnyttjats på ett bättre sätt vilket i förlängningen leder till ett patientsäkrare system. Analys påtalar att man nu skriver avvikelser då det är adekvat. Årets avvikelser visar på att den mänskliga faktorn att vilja genomföra ett säkert patient- och dokumentationsarbete legat till grund för mertalet av avvikelseberättelserna.

En allvarlig källa till eventuella framtida risker har analyserats. Rutinerna kring elever med skyddade personuppgifter behöver samordnas och arbete har påbörjats på alla nivåer i förvaltningen för att eliminera kommunikationsbrister och otydliga rutiner.

Åtgärder för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659 3 kap 10§ p 1-2

Samtliga psykologer verksamma i elevhälsan Lindesberg har genomgått utbildning i journalsystemet PMO

Det finns tillgång till stöd för psykologernas journalföring och PMO- användande genom ett antal PMO administratörer som står i kontakt med systemets utvecklare CGM. En person med administratörsinlogg i systemet är leg psykolog och tre är legitimerade skolsköterskor. Tillsyn av psykologernas journaler genomförs endast av psykolog.

Psykologgruppen ser löpande över arbetsbelastningen utifrån att säkra en jämn fördelning och adekvat tillgång till psykologkompetens för skolorna.

Verksamheten under 2021

Skolan skall enligt lag ha tillgång till legitimerad psykolog. Lagen föreskriver inte i vilken utsträckning denna tillgång skall vara men det framgår att uppgifterna, liksom för elevhälsan i övrigt skall vara mestadels förebyggande och främjande.

Fyra legitimerade psykologer arbetade under 2021 inom elevhälsan i Lindesberg. Ytterligare en psykolog påbörjade under senare delen av året sin så kallade PTP tjänstgöring i kommunen. PTP tjänstgöring innebär att en examinerad psykolog arbetar ett år under handledning för att därefter kunna ansöka om legitimation från socialstyrelsen.

De fem bidrog till den psykologiska kompetensen vid kommunens samtliga grundskolor, särskolan samt i viss avtalad utsträckning förskolorna. På grund av sjukskrivning har gymnasieskolan Lindeskolan inte haft tillgång till psykolog under vissa delar av året. Då psykolog återgått i arbete efter sjukskrivning finns vid författandet av föreliggande dokument inte längre någon vakans på gymnasieskolan.

Hela elevhälsan har genom åren genomfört gemensamma kompetensutvecklingsdagar under hösten. Under 2021 genomfördes dessa dagar 16–17 december och fokuserade på elevhälsans organisation samt utvecklandet av en elevhälsoplan för enheten.

Elevhälsoplanen är tänkt att komplettera de planer som finns på de olika skolenheterna och också förtydliga Elevhälsoenheten egna mål och rutiner.

Utifrån pågående pandemi har mycket av psykologernas arbete genomförts digitalt snarare än på plats på skolorna. Kommunens avdelning för IT har godkänt skolornas tekniska plattformar såsom varande säkra för arbete över nätet.

Vad som är tydligt är att psykologens arbete i skolan faller inom hälso- och sjukvårdslagen då det innefattar arbete med enskild elev i syfte att behandla, undersöka eller utreda.

Den mest uppenbara arbetsinsatsen inom detta fält är psykologutredning för att utreda huruvida eleven har rätt till att bedömas enligt och ha sin skolgång inom särskolans kursplan. För att en elev ska kunna gå i särskolan krävs att eleven har diagnosen intellektuell funktionsnedsättning och att vårdnadshavarna ansöker om att eleven ska få gå enligt särskolans kursplan.

Utredningarna när man misstänker intellektuell funktionsnedsättning är tidskrävande och eleven skall ges alla möjligheter att få en så optimal utredningssituation som möjligt. Den situationen påverkas av elevens mående, familjesituation, skolsituation osv varpå det är mycket svårt att förutse hur lång tid som krävs för färdigställandet av en utredning. Barnets ålder påverkar av naturliga skäl dess förmåga att delta i testning och skolpsykologens uppdrag föreskriver att utredning genomförs för lämplig skolform, dessa definitioner gör att man endast i undantagsfall åtar sig uppdrag att utreda barn innan skolstart. Det är den enskilde psykologen som beslutar vilka moment som krävs och vid vilka tider det är lämpligt att genomföra dessa. Skolpsykologen har till sin hjälp, extern handledning utöver kollegial samverkan för att genomföra dessa utredningar på ett så patientsäkert sätt som möjligt. Under 2021 har psykologgruppen haft handledning av leg psykolog Malin Backeus.

Vid författandet av föreliggande patientsäkerhetsberättelse är 7 utredningar pågående och ytterligare 6 ärenden är lyfta till psykologernas väntelista. Trots att arbetet med utredning försvårats av pandemirestriktioner under året finns det ingen egentlig väntelista över de kommande utredningarna. Då en psykolog avslutar en utredning följs den av en ny utan någon längre väntan.

Under verksamhetsåret 2021 sammanställdes 11 utredningar varav 8 ledde fram till att diagnosen intellektuell funktionsnedsättning eller en diagnos likvärdig med den kunde fastställas.

En av dessa utredningar genomfördes i samverkan med region Örebro län BUP utifrån önskemål om samverkan från skolpsykologen, det är den första gemensamma utredningen gällande intellektuell funktionsnedsättning och andra neuropsykiatriska svårigheter som genomförts av skolpsykologerna i Lindesberg och region Örebro BUP. Utredningen genomfördes med ett gott resultat.

Under våren digitaliserades samtliga psykologjournaler genom att det tidigare pappersjournalerna scannades in i nuvarande journalsystem PMO.

Överföringen innebär att samtlig dokumentation numera är sökbara i aktuellt journalsystem och därför kan anses klart tydligare ur patientsäkerhetsperspektiv än tidigare, då en förfrågan om utlämning av journaluppgifter fick vänta tills en fysisk sökning i arkivet kunde genomföras. Kvar i arkivskåp finns nu endast psykologiskt testmaterial som faller under instrumentsekretess och enligt denna måste förvaras på så sätt att ingen person utom psykologer med anledning att ta till sig informationen kommer åt den. Nuvarande arkivskåp tjänar sitt syfte för detta.

Digitaliseringen har också lett till att på ett säkrare sätt identifiera personer i journalmaterialet då det tidigare förekommit dokumentation där fullständigt personnummer saknats.

Under processen har det identifierats att journalsystemet inte med automatik arkiverar elever och att elever som för flertalet år sedan lämnat skolan fortsatt funnits sökbara och läsbara i verksamheten.

Analys av pandemins effekter

Psykologgruppen ombads av enhetschef att reflektera över hur pandemin påverkat skolan. Gruppen samverkade och kom fram till en gemensam bild över erfarenheterna.

Psykologernas upplevelse är att skolan generellt har goda förutsättningar att klara av krissituationer. Pedagoger och skolledning uppvisar flexibilitet och löser snabbt situationer som uppkommer då kollegor och eller elever är frånvarande, genom att justera schema, slå samman klasser osv.

Vad man dock kan se som en brist är planering för lång sikt samt analys i efterhand av uppkomna situationer. Denna analys anser psykologgruppen viktig för att lättare systematisera insatser och utvärdera åtgärder.

Planering över tid är viktig för verksamheten och i osäkra tider läggs gärna de aspekterna på arbetet ner och lösningar i stunden prioriteras, ibland av nödvändighet, men ibland upplevs det som att vana och rutin kring dokumentation och uppföljning/ utvärdering saknas.

Vad som också framkommer tydligt under pågående pandemi är att de mest utsatta eleverna i skolan i vanliga fall, får det ännu svårare. Elever med svårigheter i inläring drabbas av förlorad undervisningstid. Elever med svårigheter kring förändrade rutiner drabbas av ständiga förändringar och personalbyten.

Psykologgruppen ser att detta tydligt drabbar de olika specialenheter inom varje skola. Den speciella grupp som ofta jobbar nära elever med stora svårigheter är särskilt känslig för förändringar i personal eller schemabrytande insatser. Med specialenheter menar vi inte bara de kommunövergripande Nova och Lynx men kanske ännu mer smågrupperna som exempelvis Bägaren på Lindbackaskolan, Kompassen på Fröviskolan och Klippan på Brotorpskolan. Eleverna där har ofta stora svårigheter att tillgodogöra sig undervisning om inte särskilda personer är närvarande.

Här ser gruppen att säkrandet av personaltillgången och kompetensen bland dessa verksamheter, som oftast innefattar skolresurser och inte pedagoger är viktig.

Gruppen diskuterade också den så kallade kunskapsskulden skolan kan ha emot eleverna, dvs, den kvalitativa och kvantitativa sänkningen av undervisningen hög personalfrånvaro drar med sig. I skolans perspektiv är ett halvår, ett år kanske t o m två år en del av ett arbetsliv, medan vi nu fått se två hela årskullar gå ut sitt sista år inom grundskolan och försöka ta sig vidare till gymnasiet under förhållande där personalomsättningen varit hög och undervisningen av detta skäl blivit lidande.

För alla elever, men främst elever med svårigheter eller hög prestationsångest leder skolans kunskapsskuld till att de inte når sin fulla potential och till skillnad ifrån skolans personal som kan hämta hem kunskapen och undervisningen senare hamnar en del utifrån

rådande omständigheter i en situation där de har ett slutbetyg från grundskolan som inte står i paritet till vad de klarat i en icke pandemitid.

Psykologgruppen ser också att den vanligt förekommande spänning och oro som finns bland pedagoger om huruvida man verkligen gjort allt för att eleverna ska vara rustade för nästa klass, nästa stadium eller inför ex nationella prov, ökat utifrån hur omständigheterna varit i coronatiden. En ångest kring pedagogens egna insats, frånvaro och prestation man inte ska ta lätt på. Därför tror psykologgruppen att effekterna av pandemin på det psykiska måendet kommer att synas lång tid framöver.

Förlorad undervisningstid pga pandemin, anser alltså psykologgruppen, kommer att påverka såväl den enskilde eleven med svårigheter såsom elever och personal generellt över en längre tid och i vissa fall (där det gäller slutbetyg) kanske hela livet.

Risker i verksamheten samt utvecklingsarbete för kommande år

I januari 2021 publicerades Statens offentliga utredning ”God och nära vård: Rätt stöd till psykisk hälsa” I det delbetänkandet rekommenderade man att regionerna såg över hur man tar emot sökande till vården. Samtliga regioner har därefter påbörjat organisationsförändringar enligt rekommendationerna, så även region Örebro. Organisationsförändringarna ska implementeras under våren 2022. I förarbetet nämns bland annat samverkan med skolpsykologer, men inget konkret kring detta har presenterats än. Oklarheter om hur denna samverkan är tänkt, samt hur regionens framtida organisation är tänkt att fungera kan påverka skolpsykologernas arbete.

Förslag till åtgärder under 2022 för ökad patientsäkerhet

Under processen med digitalisering av psykologjournaler har det identifierats att journalsystemet inte med automatik arkiverar elever och att elever som för flertalet år sedan lämnat skolan fortsatt funnits sökbara och läsbara i verksamheten. Ett arbete med att lägga in arkivering i rutinerna för administrativa uppgifter i systemet kommer att genomföras under 2022.

14. Rapport om avvikelser i vårdarbetet

Under året 2021 har 26 avvikelserapporter inkommit till Elevhälsans medicinska insats.
Under året 2021 har 5 avvikelserapporter inkommit till Elevhälsans psykologiska insats.
Inga anmälningar enligt Lex Maria har gjorts under 2021.
Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2021.

Lindesberg 2022-02-28

Ann-Marie Naulén Lundin
Verksamhetschef elevhälsans medicinska insats

Patientsäkerhetsberättelsen är framtagen i samarbete med:
Medicinskt ledningsansvarig skolsköterska Elisabeth Klingberg
Medicinskt ledningsansvarig psykolog Magnus Arlemon

Bilaga**Sammanställning av avvikelserapporter Inom Elevhälsans medicinska Insats 2021**

AVV nummer	Intern/Extern	Händelse	Åtgärd	Faktorer vid avvikelse	Återkopplad till	Status
1/2021	Extern inom Lbg-kommun, BUF	Inflyttningsmeddelande saknas för elev m skyddad ID.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Ssk, Vc EMI, Enhetschef BUF	Klar
2/2021	Intern EMI	A-Export av journal missad. B- Dokumentation av utförd åtgärd innan uppdraget slutförts.	Endast den som utfört uppdraget dokumenterar åtgärden. Kontroll att extern skola finns i exportmodulen.	Brister i kommunikation /information, Brister i rutiner	SSK, Vc	Klar
3/2021 4/2021	Extern Örebro kommun, EMI	Gymnasieskola rekviderar journal som redan skickats och inkommit till rekviderande skola.	Diskussion med berörd verksamhetschef EMI Örebro kommun.		Ssk, Vc EMI, Vc EMI Örebro	Klar
5/2021 A	Intern EMI	A Internpostmeddelande skickad till "brevlåda" som inte används aktivt av medarbetaren.	Avaktivera ej aktuell "brevlåda" i PMO.	Utrustning var involverad, Brister i rutiner	Ssk, Vc EMI	Klar
B	Extern inom Lbg-kommun, BUF	B Inflyttningsmeddelande ej inkommit från kanslist.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Enhetschef BUF	Klar
6/2021 A	Intern EMI	Förväxling av journaler.	Hantera en elev i taget. Dokumentera klart innan nästa elev.	Brister i rutiner, Teknik/utrustning var involverad,	Ssk, Vc EMI	Klar
B	Extern Företag CGM	-"-	Kontaktat CGM för spärr att öppna flera elever samtidigt i PMO.		CGM	Klar

AVV nummer	Intern/Extern	Händelse	Åtgärd	Faktorer vid avvikelse	Återkopplad till	Status
7/2021	Intern elevhälsoenheten	Journaldokument kvar i dokumentförstöraren.	Instruktion "Varning" uppsatt på dokumentförstöraren.		Ssk, Psykologer, Kuratorer, Vc inom elevhälsoenheten	Klar
8/2021	Extern inom Lbg-kommun Socialtjänsten	Information om inledd utredning skickad från Socialtjänsten till rektor som inte är involverad i ärendet.	Vc kontaktar Enhetschef inom socialtjänsten.		Ssk, Vc,	Pågår
9/2021	Intern EMI	Kompletteringsvaccination missad (2017)	Ny modul i PMO införd gällande vaccinationsordination. Sätta upp elev på väntelistan.	Brister i kommunikation /information, Brister i rutiner	Ssk, Vc	Klar
10/2021	Extern inom Lbg-kommun BUF	Utebliven inflyttningsanmälan.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Ssk, Vc EMI, Enhetschef BUF	Klar
11/2021	Extern inom Lbg-kommun BUF	Utebliven utflyttningsanmälan.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Ssk, Vc EMI, Enhetschef BUF	Klar
12/2021	Internt EMI	Försenad journalrekvisition pga elev bytt pnr samt brister i sökning av journaldokument Fått extra MPR-vaccination.	"Utökad sökning" av journal, Följa upp att journalrekvisition slutförs.	Brister i kommunikation /information, Brister i rutiner	Ssk, Vc	Klar
13/2021	Intern EMI	Journaldokumentation ej i nära anslutning till besök.	Samtal i skolsköterskegruppen kring prioritering. Samtal med Vc kring arbetsbelastning.	Brister i omgivning/arbetsmiljö	Ssk, Vc	Klar

AVV nummer	Intern/Extern	Händelse	Åtgärd	Faktorer vid avvikelse	Återkopplad till	Status
14/2021	Extern inom Lbg-kommunen?	Elever i förskoleklass "försvann" ur klasser i PMO.	Återkopplar till Enhetschef BUF.		Ssk, Vc, Enhetschef BUM	Klar
15/2021	Extern Företag CGM	Internpost i PMO kan skickas till ej aktiv kontohavare.	Ej skriva i "snabbvalsfältet". Kontaktat CGM utifrån patientsäkerhetsrisk.		Ssk, CGM	Klar
16/2021	Extern Region Örebro län ögon-mott USÖ	Barn blev ej kallat till ögonmottagningen. Hänvisade till att barnet fyllt 8 år men remiss skickades innan barnet fyllt 8 år.	Återkopplar till Verksamhetschef USÖ Att barn skall kallas enligt fastställd överenskommelse.		Ssk, Vc, VC ögonmottagningen USÖ	Klar
17/2021	Extern inom Lbg-kommun, BUF	Utflytningsmeddelande ej inkommit från Administratör.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Ssk S, VC, Enhetschef BUF	Klar
18/2021	Extern Företag Post Nord	Vårdnadshavare uppger att skickad samtyckesblankett inte inkommit till skolsköterskan.	Kontakt med Post-Nord som uppmanar alla att skriva tydlig avsändare på skickade brev.		Ssk, Vc	Klar
19/2021	Extern Region Örebro län Vårdcentral	Barn med skyddad id och från annat land har ej har inte "fångats" upp av BHV. Barnet ej kunnat erbjudas vaccinationer o medicinska kontroller.	Samtal med Enhetschef vid Vårdcentralen om möjlighet att "fånga upp" dessa barn.		Ssk, Vc, Enhetschef vid Vc	Klar
20/2021	Intern EMI	Journalenkåp var oläst över en natt.	Information om säkerhetsspärr på journalboxen.	Teknik/utrustning var involverad,	Ssk, Vc	Klar

AVV nummer	Intern/Extern	Händelse	Åtgärd	Faktorer vid avvikelser	Återkopplad till	Status
21/2021	Extern EMI Örebro kommun	SHV-journaler som skickats till Ssk extern skola kom ej fram till Ssk. Visade sig i februari 2022 att journalen kommit fram till skolan men hamnat hos fel person.	Skolan identifierade själv misstaget. Att CGM/Prorenata inför möjlighet till digital journalöverföring.		Ssk, Vc	Klar
22/2021	Intern elevhälsoenheten	Dokument med personuppgifter låg kvar i skrivare.	Använda skrivare med funktion "säker utskrift". Kontakt tas med IT.		Ssk, Vc	Pågår
23/2021	Extern inom Lbg-kommun BUF	Utebliven inflyttningsanmälan.	Information kring processen in/utflytt vid samverkansmöte med berörd Enhetschef BUF.		Ssk, Vc EMI, Enhetschef BUF	Klar
24/2021	Extern Region Örebro län ögon-mott USÖ	Remissvar har skickats från Ögonmottagningen till skolan utan specifikation till skolsköterska/EMI. Vilket ledde till att brevet öppnades av rektor.	Förbättra konsultremiss så avsändare blir tydligare.	Teknik/utrustning var involverad,	Ssk, Vc EMI	Klar
25/2021	Extern EMI Älvkarleby kommun	Journal skickad via dataöverföring från avlämnande extern skola till mottagande skola. Detta skedde innan av vh undertecknad rekvisition skickats till avlämnande skola. Ingett meddelande om att journalöverföring skett. Detta ledde till att journalöverföring missats av mottagande skola.	Återkoppling till verksamhetschef för EMI Älvkarleby kommun. Ssk gör extra kontroller av enhetens inkorg i PMO.		Ssk, Vc EMI, Vc Elevhälsan Älvkarleby kommun	Klar

AVV nummer	Intern/Extern	Händelse	Åtgärd	Faktorer vid avvikelse	Återkopplad till	Status
26/2021	Intern EMI	Efter telefonsamtal till vårdnadshavare (telefonsvarare) läggs telefonluren av okänd orsak inte riktigt på. Risk finns att samtal med kollega i direkt anslutning till uppringning kan ha spelats in i vh telefonsvarare.	Inhandla/tillverka hyllplan som kan placeras under telefon för att förhindra att sladd hindrar påläggning av telefonlur.	Teknik/utrustning var involverad,	Ssk, Vc EMI	Pågår

Ekonomienheten
Jessica Andersson
0581-811 80
jessica.andersson1@lindesberg.se

Barn- och utbildningsnämnden

Gemensamma potten - återbetalning av socialförvaltningens överföring på 500 000 kronor till barn- och utbildningsförvaltningen

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår barn- och utbildningsnämnden besluta om minskad budget från och med 2022 enligt nedan:

- 0,1 Mnkr förvaltningsövergripande kostnader
- 0,1 Mnkr verksamhet grundskola
- 0,1 Mnkr verksamhet förskola
- 0,1 Mnkr verksamhet gymnasieskola
- 0,1 Mnkr elevhälsa

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-02-14, § 8 att omdisponera 500 000 kronor från barn- och utbildningsnämnden till socialnämndens budget.

Socialnämnden har 2021-10-28, § 161 beslutat att genomföra effektiviseringskrav för budget 2022 genom att återkalla budget från Barn- och utbildningsnämnden.

Den gemensamma potten har under åren finansierat särskilda undervisningsgrupper, köp av skolplatser för elever med extra ordinära behov, arbete kring uppdraget att minska skolfrånvaro samt det kommunala aktivitetsansvaret. Dessa kostnader kvarstår i barn- och utbildningsnämnden och har sedan den gemensamma potten upphörde 2018 ökat.

Detta medför att minskad budget på dessa delar endast medför ett budgetunderskott och ingen effektivisering genomförs. Uppdraget att minska budgetramen med - 0,5 Mnkr inom Barn- och utbildningsnämnden retroaktivt från 1 januari 2022 kräver effektivisering i verksamheterna. Förvaltningen föreslår därför barn- och utbildningsnämnden att fördela besparingen enligt nedan:

- 0,1 Mnkr förvaltningsövergripande kostnader hos förvaltningschefen
- 0,1 Mnkr verksamhet grundskola hos verksamhetschef grundskola
- 0,1 Mnkr verksamhet förskola hos verksamhetschef förskola
- 0,1 Mnkr verksamhet gymnasieskola hos verksamhetschef gymnasieskola
- 0,1 Mnkr elevhälsa inom förskola och grundskola, chef elevhälsa

Dessa budgetjusteringar från och med 2022 innebär ett tillägg till genomförda effektiviseringskrav för barn- och utbildningsnämnden. Inför 2022 beslutades om -4,5 Mnkr under 2021.

Konsekvenser

Föreslagen fördelning ger olika förutsättningar att uppnå en budget i balans 2022 bland de budgetansvariga. Verksamheterna har inga överskott att finansiera detta utan behöver göra ett omtag av årets budget och mildra konsekvenserna i den mån det är genomförbart. Eftersom tjänstefördelningar och planering redan är verkställda förväntas de flesta besparingarna ske inom inköp, kompetensutveckling samt tillfälliga vakanser. Besparingen ger inga konsekvenser för fristående huvudmän 2022 då årets prislistor är fastställda och retroaktiva besparingar inte får genomföras, men till 2023 genomförs även besparing för dessa huvudmän.

Thomas Lindberg
Förvaltningschef

Jessica Andersson
Ekonom

För åtgärd:

Barn- och utbildningsförvaltningen

För kännedom:

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsförvaltningen
Björn Österby
0581-811 89
bjorn.osterby@lindesberg.se

Barn- och utbildningsnämnden (beredande)

Tjänsteskrivelse - Riktlinje för utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund

Förslag till beslut

Nämnden godkänner föreslagna revideringar och antar Riktlinjer för Lindesbergs kommuns mottagning, introduktion och utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund

Ärendebeskrivning

På nämndens sammanträde i april 2022 redovisar biträdande verksamhetschef för grundskolan de reviderade riktlinjerna för Lindesbergs kommuns mottagning, introduktion och utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund.

Riktlinjerna har reviderats under en riktad insats från Skolverket för att stärka utbildningen för nyanlända barn och elever samt barn och elever med annat modersmål än svenska.

Syftet med riktlinjerna är att erbjuda en likvärdig utbildning i kommunen för barn och elever med migrationsbakgrund. Den gemensamma utgångspunkten för alla som arbetar i barn- och utbildningsförvaltningen är att flerspråkighet är en resurs för såväl individen som samhället. Verksamheten ska ge förutsättningar för att utveckla en aktiv flerspråkighet.

Vår verksamhet ska kännetecknas av ett interkulturellt och inkluderande arbetssätt. Det innebär att alla ser vikten av att barn och elever får ingå i en demokratisk gemenskap där olikheter ses som en tillgång.

Riktlinjerna ska vara ett stöd för verksamheten och säkerställa likvärdigheten i utbildningen för barn och elever med migrationsbakgrund.

Thomas Lindberg
Förvaltningschef

Åsa Jönsson
Handläggare

Bilagor:

Riktlinjer för Lindesbergs kommuns mottagning, introduktion och utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund

LINDESBERGS
KOMMUN

Riktlinjer för utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund

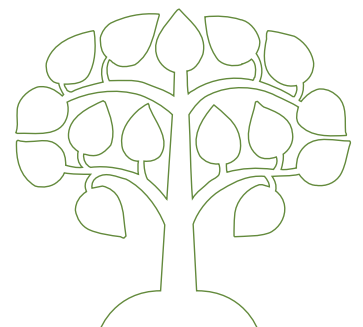
Barn- och utbildningsnämnden

Strategi

Plan/program

» Riktlinjer

Regler och instruktioner

Fastställt av: Barn- och utbildningsnämnden

Datum:

För revidering ansvarar: Barn- och utbildningsnämnden

För eventuell uppföljning och tidplan för denna ansvarar: Ledningsteam BUF

Dokumentet gäller för: Barn- och utbildningsförvaltningen

Dokumentet gäller till och med:

Innehållsförteckning

Syfte	4
Mottagande, introduktion, individuell planering, Verksamheten och undervisningen, överlämnanden, uppföljning;	
Förskola	5-6
Grundskola	7-9
Gymnasiet	10-12

Riktlinjer för Lindesbergs kommuns mottagning, introduktion och utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund

Riktlinjerna för Lindesbergs kommun har reviderats under en riktad insats från Skolverket för att stärka utbildningen för nyanlända barn och elever samt barn och elever med annat modersmål än svenska.

Syftet med riktlinjerna är att erbjuda en likvärdig utbildning i kommunen för barn och elever med migrationsbakgrund. Den gemensamma utgångspunkten för alla som arbetar i barn- och utbildningsförvaltningen är att flerspråkighet är en resurs för såväl individen som samhället. Verksamheten ska ge förutsättningar för att utveckla en aktiv flerspråkighet.

Vår verksamhet ska kännetecknas av ett interkulturellt och inkluderande arbetssätt. Det innebär att alla ser vikten av att barn och elever får ingå i en demokratisk gemenskap där olikheter ses som en tillgång.

Riktlinjerna ska vara ett stöd för verksamheten och säkerställa likvärdigheten i utbildningen för barn och elever med migrationsbakgrund.

FÖRSKOLA

Mottagande och introduktion

När ett barn med migrationsbakgrund ska börja i förskolan ansöker föräldrarna om plats på vanligt sätt via kommunens hemsida. När det gäller asylbarn med rätt till allmän förskola så skickar förvaltningen ut uppgifter från Migrationsverket till resp. rektor som ansvarar för att föräldrarna bjuds in till ett möte. Asylsökande föräldrar kan även själva ansöka via placeringsassistent.

Vid placering av barn ska gruppens sammansättning beaktas där det är möjligt. Om andelen flerspråkiga barn kommer att överstiga 50% vid placeringen ska placeringsassistenten innan besked till föräldrarna avisera till rektor. Rektor tar i samråd med verksamhetschef fram åtgärder som t.ex. placering vid annan avdelning/förskola.

Vid inskolningen kan avdelningen ta in någon av kommunens flerspråkiga pedagoger för förskolan. Det bekostas av enhetens egen budget. Den flerspråkiga pedagogen finns som stöd på avdelningen under inskolningen och fungerar som en brygga mellan föräldrar och personal samtidigt som den flerspråkiga pedagogen avlastar inskolningspedagogen med de ordinarie uppgifterna på avdelningen. Det är inte den flerspråkiga pedagogen som ska knyta an till barnet, det är viktigt att beakta. Det är rektor som tar beslut om att beställa en flerspråkig pedagog.

Individuell planering

De enskilda barnens styrkor, intressen och behov kartläggs, se "Gruppinventering", och ligger till grund för avdelningens prioritering av mål och planering av genomförande av undervisningen. Dokumentet finns på G:\Barn och utbildning\Personal förskolor\Gemensamt material förskolor\SKA dokument 20190425

Inför utvecklingssamtal bjuder ansvarig pedagog in föräldrarna. På språken ryska, engelska, arabiska och somaliska finns foldern för inbjudan översatt. Dokumentet finns på G:\Barn och utbildning\Personal förskolor\Gemensamt material förskolor\Utvecklingssamtal 20180209.

På utvecklingssamtal med flerspråkiga barn efterfrågas språkutvecklingen på modersmålet och dokumenteras på blanketten "Frågor till föräldrarna om modersmålet". Dokumentet finns på G:\Barn och utbildning\Personal förskolor\Gemensamt material förskolor\Utvecklingssamtal 20180209.

Verksamheten och undervisningen

Förskolläraren ansvarar för undervisningen på förskolan, i det ingår att flerspråkiga barns modersmål och kulturidentitet ska stöttas i förskolan. Alla som arbetar i förskolan ska ha ett interkulturellt förhållningssätt. Ett interkulturellt förhållningssätt handlar om en öppenhet mot den mångfald av språk och kulturer som barn och föräldrar representerar, alltså att se på flerspråkighet som en kompetens, en rikedom. På förskolan får barnen använda alla sina språk.

Detta innebär att alla som arbetar i förskolan

- är nyfikna och visar viljan att lära känna barnens hemkulturer och språk
- kommunicerar och samverkar med föräldrar och barn om deras erfarenheter, åsikter och värderingar kring barnuppfostran och utbildning
- har en positiv attityd till det mångkulturella samhället
- har en förmåga att kunna betrakta den svenska och den etniska identiteten ur ett globalt perspektiv

En av förskolans viktiga lärmiljöer är barngruppen. Där sammansättningen av gruppen inte möjliggör de bästa förutsättningarna för barnens språkutveckling ska rektor ta fram en handlingsplan för hur verksamheten ska stöttas, t.ex. flerspråkig pedagog, utökad vistelsetid, utökad planeringstid mm. Det är viktigt att verksamheten är åldersadekvat oavsett barnet språkkunskaper i svenska.

Det grundläggande arbetssättet i förskolan är inkludering. Planering och anpassningar görs utifrån att alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolans verksamhet.

På de avdelningar där det finns en större grupp barn från samma språkgrupp kan rektor välja att bemanna med flerspråkig pedagog. Där det handlar om färre eller enskilda barn i ett språk där vi har flerspråkig pedagog kan rektor beställa flerspråkig pedagog efter behov för kortare perioder.

I kommunen finns SKUA-utvecklare (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt) som kan stötta och utbilda personal eller arbetslag efter behov. Deras insats planeras av rektor och verksamhetschef. Flerspråkiga pedagogerna kan även användas för att öka kunskapen i arbetslaget om språk och kultur på t.ex. APT och studiedagar. Detta bekostas av enheten.

Överlämnanden

Nyanlända och flerspråkiga barn som ska börja skolan överlämnas på samma sätt som övriga barn. Se överlämnandeplanen som finns på G:\Barn och utbildning\Personal förskolor\Gemensamt material förskolor\Överlämningsplan förskola-förskoleklass

Uppföljning

I det systematiska kvalitetsarbetet är det viktigt att rutiner och arbetssätt följs upp och utvärderas.

Vid introduktion av nyanställda, både för medarbetare och rektor, är det viktigt att riktlinjerna påtalas och att tillhörande dokument går igenom.

GRUNDSKOLA

Mottagande och introduktion

Ansökan grundskola

En elev räknas som nyanländ om hen har påbörjat sin utbildning här i Sverige efter höstterminens start det kalenderår då hen fyller 7 år. En elev anses inte längre vara nyanländ efter 4 års skolgång här i landet. Blankett *Ansökan grundskola* asyl finns också på kommunens hemsida. Ifylld blankett lämnas till respektive skolas expedition.

Inskrivning av nyanländ elev

För att skolan ska skriva in en elev krävs att vårdnadshavare ansöker om skolgång om eleven ej är folkbokförd. Blanketten *Inskrivning av nyanländ elev* med tillhörande checklista ska användas för att säkerställa att alla rutiner följs. Blankett finns på G:\Stab\Barn\Grundskola F-9\Rutiner och blanketter\Nyanlända elever\Blanketter.

Kartläggning

Rektor ansvarar för att kontakt tas med eventuell överlämnande skola. Om eleven inte har någon tidigare skolgång i Sverige, eller om kartläggning inte tidigare skett, genomför skolenheten kartläggningar.

<https://bp.skolverket.se/web/kartlaggningsmaterial/start>

Vid kartläggning används tolk på elevens starkaste språk. I första hand anlitas kommunens modersmållärare. Minst en lärare som kommer att finnas i elevens skolvardag ska delta vid kartläggningen. Kartlägningsresultatet ligger till grund för klassplaceringen som skall vara gjord senast två månader efter att eleven tagits emot.

Specialpedagog/ämneslärare överväger om kartläggning 3 (ämneskartläggning) bör genomföras. Kartläggningen kan med fördel ske i grupp. Rektor tillser att elevens mottagande sker så att den sociala utvecklingen kan komma igång på ett bra sätt, t.ex. genom ett faddersystem eller annat.

Individuell planering

Individuell studieplan

För nyanlända elever åk 7-9 ska dokumentet *individuell studieplan* upprättas. Blankett finns på G:\Stab\Barn\Grundskola F-9\Rutiner och blanketter\Nyanlända elever\Blanketter.

På varje skola säkerställer rektor att detta sker. Planen ska vara ett levande dokument som uppdateras och revideras kontinuerligt. Rektor eller av rektor utsedd person har alla elevers planer sparade elektroniskt och välstrukturerat. Vid studieövergångar skickas dokumentet vidare till mottagande rektor. Rektor, eller den som rektor utsett, ser till att dokumentet följs upp kontinuerligt. Mentor skall alltid vara delaktig.

Rektor beslutar om plats i eventuell förberedelseklass med kontinuerlig uppföljning av elevens utveckling, för att eleven så snart som möjligt succesivt ska slussas ut i ordinarie undervisningsgrupp i alla ämnen, dock senast efter två år.

Prioriterad timplan

Rektor kan besluta om *prioriterad timplan* under högst ett år, blankett finns på G:\Stab\Barn\Grundskola F-9\Rutiner och blanketter\Nyanlända elever\Blanketter. Eleven får under denna tid inte ges mindre undervisningstid totalt än andra elever i samma årskurs. Om eleven efter ett år med prioriterad timplan fortfarande behöver särskilt stöd krävs beslut om särskilt stöd som för alla elever.

Svenska som andraspråk (sva)

Rektor beslutar om elevens deltagande i sva-undervisning. *Beslut om sva* finns på G:\Stab\Barn\Grundskola F-9\Rutiner och blanketter\Nyanlända elever\Blanketter. Blanketten lämnas till expeditionsassistent för registrering i IST. Därefter förvaras den i elevakten.

Modersmål

Vårdnadshavare ges möjlighet att ansöka om modersmål från och med åk 1 enligt information på kommunens hemsida. Blanketten på kommunens e-tjänst fylls med fördel i under inskrivningssamtalet. För att hålla ordning på våra grupper är det viktigt att modersmålläraren meddelar vårdnadshavare att en uppsägning av modersmålet måste göras om eleven inte tänker fortsätta med modersmålet. Även detta görs på blankett via kommunens e-tjänst. Detta kan även göras på pappersblankett, som då skickas till MOS på Brotorpsskolan.

Studiehandledning

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. (5 kap. 4§ skolförordningen samt 8 kap. 5§ gymnasieförordningen). Om eleven inte har tillräckliga svenskkunskaper för att följa ordinarie undervisning, har eleven rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål om hen riskerar att inte uppfylla kunskapskraven.

Skolan har i uppdrag att organisera undervisningen för elever med ett annat modersmål, så att eleverna får förutsättningar att utveckla kunskaper i skolans alla ämnen, samtidigt som de lär sig det svenska språket. Identifiering av behov av studiehandledning kan göras av ämneslärare, specialpedagog eller mentor. MOS inventerar varje hösttermin hur många elever som har behov av studiehandledning och fördelar de resurser som finns.

Det är viktigt att eleven förstår betydelsen av insatsen. Studiehandledning kan ske på olika sätt, individuellt eller i grupp, i klassrummet under pågående lektion eller i ett grupprum tillsammans med den eller de elever som ska handledas. Före, under eller efter lektion. En förutsättning för att studiehandledningen ska bli verksam är att det finns en nyckelperson på skolan för studiehandledaren att vända sig till. För att komma fram till vilken modell som passar bäst för en viss elev, är det viktigt att skolan bedömer elevens kunskaper i ämnet och att studiehandledaren informeras om hur läraren vill att studiehandledningen ska organiseras.

Läraren är ansvarig för undervisningen. För att studiehandledningen ska fungera väl och för att den ska vara ett stöd för eleven krävs det att läraren och studiehandledaren samarbetar. Studiehandledaren behöver ta del av planeringen innan studiehandledningstillfället för att kunna förbereda sig.

Verksamheten och undervisningen

Inkludering

Det grundläggande arbetssättet i grundskolan är inkludering. Planering och anpassningar görs utifrån att alla elever ska ges möjlighet att delta i grundskolans verksamhet. Viktigt är att all personal ser de nyanlända eleverna som vilka andra elever i undervisnings- och klassammanhang som helst.

Som nyanlända kan dock eleverna ha större behov av stödåtgärder. Förutom återkommande betygsbedömning leder bevakning av elevens progression inom alla ämnen till en snar överflyttning från eventuell förberedelseklass till ordinarie undervisning. De flesta skolenheter har dock inte förberedelseklass utan eleven går direkt in i ordinarie klass.

SKUA

Samtliga lärare utövar ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för att underlätta för alla elever, men i synnerhet för de nyanlända.

Pedagogerna strävar efter att använda sig av elevernas existerande kunskaper och tidigare erfarenheter för att skapa motivation och för att bekräfta elevernas identitet.

Överlämnanden

Individuell studieplan överlämnas då eleven byter stadiet inom grundskolan. *Inskrivning av nyanländ elev* följer eleven via PMO. Dokumentation kring elevens kunskapsutveckling läggs in i IST-lärande för att kunna användas vid överlämnningar mellan skolenheter, stadier och till gymnasiet. Specialpedagogernas överlämnande från grundskola till gymnasiet formuleras på speciell blankett *Överlämnandedokument* som finns på Linnets.

Uppföljning och utvärdering

Studiehandledningen utvärderas av ämneslärare och studiehandledare regelbundet. Ämneslärare har därmed möjlighet att inhämta studiehandledarens synpunkter inför bedömningar. Viktigt är att fråga eleverna om insatsens betydelse. Studiehandledning utvärderas dessutom av arbetslag och skolenhet i kommande kvalitetsrapporter. Betygsläget i sva utvärderas återkommande i bedömnings- och betygsmatriserna. Bedömning av ämnet modersmål förs in i IST-lärande av respektive modersmåls lärare. Betyg i Modersmål utvärderas av modersmålsenheten efter varje läsår. Utvärdering sker även av förvaltningen och modersmålsenheten genom att studera hur snabbt de nyanlända eleverna når betygsgränserna på skolenheterna som funktion av hur länge de studerat i svensk skola.

GYMNASIESKOLAN

Mottagande och introduktion

När elever med annat modersmål än svenska lämnar grundskolan och saknar behörighet till nationellt program är grundprincipen att eleven fortsätter sina studier på språkinstruktionen. Språkinstruktion är ett av de fyra introduktionsprogrammen.

Mottagande och inskrivning av elever som gått grundskola inom kommunen sker genom att personal på språkinstruktionen besöker respektive högstadieskola för överlämnande i slutet av vårterminen och lämnar sedan dessa uppgifter till administratören på IM. Ansökan/inskrivning av ny elev på språkinstruktionen övrig tid sker via IM's administratör.

Överlämning inom kommunen sker genom att dokumentation kring elevens utveckling i grundskolan insamlas och färdigställs i IST lärande för att kunna användas vid överlämnningar. Om inget överlämnande finns vid mottagandet görs en kartläggning av elevens kunskaper och kontakt tas med avlämnande skola om sådan finns utanför kommunen.

Rektor för SI ansvarar för att kontakt tas med överlämnande skola om skolan är utanför kommunen. Saknar eleven tidigare skolgång i Sverige krävs att det genomförs en kartläggning på elevens starkaste språk med hjälp av tolk.

Individuell planering

När elever med annat modersmål än svenska lämnar grundskolan och saknar behörighet till nationellt program är grundprincipen att eleven fortsätter sina studier på språkinstruktionen.

Utbildningen ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. För varje elev upprättas en studieplan som utgår från varje individs behov och intressen. Målet är att eleven ska nå behörighet till nationellt program. Om eleven anlant sent till Sverige är målet att eleven ska förberedas för fortsatta studier, till exempel folkhögskola eller komvux, alternativt arbete.

Elever ska kunna erbjudas praktik likväl som att läsa gymnasiekurser, om det anses gynna elevens fortsatta studier eller tillgång till arbete.

Elever kan vara programintegrerade på nationella program trots avsaknad av betyg i sva åk 9, om rektor gör bedömningen att eleven kommer att klara av studierna på det nationella programmet och samtidigt läsa in betyget i sva. När betyget i sva åk 9 uppnås

och eleven uppfyller de formella behörighetskraven för aktuellt program skrivs eleven över till den utbildningen.

Elever på nationellt program, med ett annat modersmål än svenska, ska informeras om att de kan välja att läsa sva istället för svenska. Dessa kurser likställs i gymnasiebehörigheten. Eleven får information om detta via en blankett som ska lämnas in till rektor, oavsett om man vill läsa sva eller inte.

Ändringar i elevens individuella studieplan lämnas in via blanketten "Elektronisk EHT-underlag" som finns i metorsmappen och beslut fattas av rektor.

Modersmål

Vårdnadshavarna ges möjlighet att ansöka om modersmål enligt information på kommunens hemsida. Ansökan sker hos administratören på IM-Språkinstruktionen.

<https://www.lindesberg.se/utbildningochbarnomsorg/modersmalhemsprak.4.5bdb4f15aa7bd64cdadee.html>

Studiehandledning

Studiehandledning på modersmålet regleras i 5 kap. 4§ skolförordningen samt i 8 kap. 5§ gymnasieförordningen: *En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.*

Om en elev inte klarar att följa undervisningen på svenska har eleven rätt att få stöd i form av studiehandledning på sitt modersmål om eleven riskerar att inte nå kunskapskraven.

Skolan har i uppdrag att organisera undervisningen för elever med ett annat modersmål, så eleverna får förutsättningar att utveckla kunskaper i skolans alla ämnen, samtidigt som de lär sig det svenska språket.

När ämneslärare, modersmålslärare och studiehandledare samarbetar, så stödjer studiehandledningen på modersmål elevens kunskapsutveckling i olika ämnen på bästa sätt.

Identifiering av behov av studiehandledning kan göras av ämneslärare, specialpedagog eller mentor. Viktigt är att eleven är införstådd med vikten av insatsen.

Mentor och/eller specialpedagog bistår rektor med ansökningsblanketten som underlag för att kunna prioritera ämne och insatsens innehåll och tidsåtgång.

Studiehandledning kan ske på olika sätt, individuellt eller i grupp, i klassrummet under pågående lektion eller i ett grupprum tillsammans med den eller de elever som ska handledas. Före, under eller efter lektion.

För att komma fram till vilken modell som passar bäst för en viss elev är det viktigt att skolan bedömer elevens kunskaper i ämnet och att studiehandledaren informeras om hur läraren vill att studiehandledningen ska organiseras.

Läraren är ansvarig för undervisningen. För att studiehandledningen ska fungera väl och för att det ska vara ett stöd för eleven krävs det att läraren och studiehandledaren samarbetar. Studiehandledaren behöver ta del av planeringen innan studiehandledningstillfället för att kunna förbereda sig. Ämneslärarna tar själva kontakt med studiehandledarna.

Verksamheten och undervisningen

Undervisningen bygger på ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen för att utveckla elevens kunskap inom alla ämnesområden. På språkinstruktionen ska undervisning i så många grundskoleämnen som möjligt erbjudas på flera olika kunskapsnivåer för att möta elevernas behov.

Elevers språk utvecklas i olika takt och därför sker en kontinuerlig uppföljning av elevens språkutveckling och även av kunskapsutvecklingen i de olika ämnena.

Överlämnanden

Dokumentation kring elevens utveckling i grundskolan insamlas och färdigställs i IST lärande för att kunna användas vid överlämnningar mellan skolenheter och stadier.

Specialpedagogernas överlämnande från grundskola till gymnasiet formuleras på speciell blankett "Överlämnandedokument" som finns på Linnet.

När en elev lämnar språkinstruktionen för att fortsätta sina studier i en annan kommun på deras språkinstruktion sker en överlämning av uppnådda kunskaper kopplade till kunskapskraven i respektive grundskoleämne.

Uppföljning och utvärdering

I det systematiska kvalitetsarbetet är det viktigt att rutiner vid mottagande, modersmålsundervisning, studiehandledning och undervisning i sva följs upp och utvärderas.

Vid introduktion av nyanställda, gäller både för lärare och rektorer, är det viktigt att riktlinjerna påtalas och att tillhörande dokument gås igenom.

Ekonomienheten
Jessica Andersson
0581-811 80
jessica.andersson1@lindesberg.se

Barn- och utbildningsnämnden

Lägesrapport tertial 1 2022

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner lägesrapporten för perioden januari-april 2022 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Driftsredovisningen har ett resultat på -0,6 Mnkr för tertial 1 2022. Prognosticerat resultat för 2022 är -25,0 Mnkr där skolskjuts står för -20,0 Mnkr, särskolan för -3,0 Mnkr och gymnasieskola för -2,0 Mnkr. Resultatet är bättre än 2021 på samtliga delar utom skolskjutskostnader.

Måluppfyllelsen har en försiktigt uppåtgående trend för uppnådda kunskapskrav, behörighet till gymnasieskola och meritvärde. Vid en jämförelse med riket tillhör Lindesbergs kommun i många delar de kommuner som får gul färg. För att nå grön nivå krävs att kommunvärdet på nyckeltal hör till de 25 % av kommunerna med högst värde medan gul nivå får de 50 % av kommunerna som ligger mittemellan de bästa och de sämsta som bara når röd nivå.

Bland utvecklingsmål är måluppfyllelse det högst prioriterade och arbetet med att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling till följd av Covid-19-pandemin är avgörande för måluppfyllelsen.

Konsekvenser

Thomas Lindberg
Förvaltningschef

Jessica Andersson
Ekonom

För åtgärd:

Kommunstyrelsen

För kännedom:

Barn- och utbildningsförvaltningen

Bilagor:

Lägesrapport

Tertial 1 2022

Barn- och utbildningsnämnd

Innehållsförteckning

1 Verksamhetsuppföljning	3
1.1 Grunduppdrag.....	4
1.2 Kvalitetsfaktorer	5
1.3 Utvecklingsmål.....	11
2 Ekonomisk uppföljning i Mnkr.....	12
2.1 Barn- och utbildningsnämnd.....	12
3 Bilaga indikatorer.....	17

1 Verksamhetsuppföljning

Nuläge - övergripande

En stor del av de senaste verksamhetsåren har till stor del präglats av den pågående pandemin. Nämnd och förvaltning tvingades till en rad beslut kopplade till den rådande situationen. Situationen i Ukraina kommer troligen även den att påverka vår kommun. Ett antal barn och elever har redan skrivits in i vår verksamhet.

Förskola. I förskolan började året som det slutade, med ansträngt läge gällande covid, och stundtals hög frånvaro av såväl personal som barn. Vårt erbjudande om avgiftsbefrielse återinfördes under en period och en helgnatt fick vår barnomsorg på obekvämtid; Nattviolen, hålla stängt då ingen personal fanns att tillgå. Läget har därefter stabiliserats, för att nu vara tillbaka på normal sjukfrånvaro. Det övergripande dokumentet "Riktlinjer för utbildning av barn och elever med migrationsbakgrund" har reviderats och rutinerna kring mottagande av barn i förskolan i asyl har reviderats utifrån att kunna möta barn och vårdnadshavare från Ukraina på bästa sätt. I dagsläget har är fyra barn på väg in i kommunal förskola samt två barn i Löa friförskola.

Grundskola. I grundskolan är all verksamhet igång som vanligt och alla restriktioner är borttagna. Corona finns fortfarande men är inte något som påverkar den dagliga verksamheten. Det som märks av är att det finns en "skuld" med arbetsuppgifter som inte hunnits med eller blivit gjorda under pandemin. Grundskolan är förberedda och redo att ta emot de flyktingar som aviserats. I nuläget är ca 10 elever inskrivna inom grundskolan. Goda rutiner och en fin stämning runt att ta emot finns. Positivt är att i dagsläget är det de enheter som har bra rutiner från flyktingmottagande som även denna gång aviserats som mottagande skolor.

Gymnasieskola. Verksamheten har återgått i normalläge efter ett par års restriktioner under pandemin. Fokus nu är på att vidta konkreta åtgärder för att stärka Lindeskolans attraktivitet för att locka fler elever. Detta ska ske parallellt med behoven av att se över ekonomin med grund i den genomlysning som KPMG genomfört. En viktig faktor i det arbetet är att se över lokalnyttjandet på skolan.

Lindeskolan har en positiv tendens i kvaliteten vad gäller måluppfyllelse, något ledningen ser som prioriterat att hålla i framöver.

Elevhälsa. Även för elevhälsans personal har läget kring pandemin stabiliserats. Sjukfrånvaro hos personal utifrån Coronarelaterad frånvaro minskade för att under senare del av våren vara tillbaka på normala nivåer. En "vårdskuld" har uppstått gällande grunduppdrag kring hälsobesök/hälsosamtal för skolsköterskor eftersom dessa har varit svårare att planera och genomföra under pandemin. Huruvida basprogrammet kring hälsobesök kommer att bli fullt ut klart inom alla verksamheter innan sommaren är i nuläget osäkert. Höjd beredskap, samverkan med andra organisationer som ex Asylhälsan och kunskapsinhämtning om situationen i Ukraina har skett inom Elevhälsan för att möta upp behov fysiskt och psykiskt för barn och unga från Ukraina. I nuläget har dock endast en mindre andel barn börjat i verksamheterna.

Vad gäller **vaktmästeri** och **administration** har framförallt flera medarbetare på administratörssidans haft utökade arbetsuppgifter och en del sjukskrivningar under pandemin.

Framtid

Måluppfyllelse, kompetensförsörjning, lokaler och en budget i balans är förvaltningens framtida utmaningar. För att lyckas med detta kommer det att krävas ett antal strategiska beslut på flera olika nivåer. Nämnden uppvisar en negativ prognos ekonomiskt.

En betydande del av underskottet ligger på områden utanför nämnd eller förvaltnings kontroll, som exempel kan nämnas beslut om linjetrafiks upphörande till förmån för skolskjutstrafik. Utöver detta finns ytterligare krav på 4,5 Mnkr i effektiviseringar per under nästföljande två år, detta samtidigt som flera av nämndens verksamhetens barn- och elevantal ökar.

För att klara ekonomin den närmsta tiden behövs en del strukturella beslut tas. Nämnden har flera små enheter där det är svårt att uppnå en ekonomi i balans.

Ett fortsatt arbete för att förbättra elevernas resultat är viktigt framöver. Detta är den stora utmaningen för kommunens förskolor och skolor och flera olika åtgärder är verkställda för att öka måluppfyllelsen och fortsätta på den inslagna förbättringsvägen där alltfler elever når målen.

Lindesbergs kommun ska under hösten 2022 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder.

1.1 Grunduppdrag

Grunduppdrag	Uppfyllelse av grunduppdrag	Analys
Arbetsgivare	 Grunduppdraget uppnås till stor del	Under 2021 fortsatte den pågående Corona-pandemin att påverka barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter på många olika sätt. Under våren 2022 har förvaltningens verksamheter ställts inför ett nytt läge. Från den 9 februari drogs FHM:s rekommendationer tillbaka och vi är inte längre i den akuta delen av pandemin. Vad innebär detta för möjligheterna att arbeta på distans? Förvaltningen har ett arbete att göra för att hitta ett nytt normalt läge. Vi behöver som arbetsgivare erbjuda vår personal möjligheten att tillsammans med medarbetare och chefer samsas kring hur vårt arbete ska utföras, post-covid.
Verksamhetsansvar	 Grunduppdraget uppnås till stor del	Resultaten vad gäller betyg har varit positiv. Bl.a. har behörigheten till gymnasiestudier samt meritvärdet förbättrats. För förskolan visar både personalens självskattning och svaren i den genomförda föräldraenkäten att man till stor del gett barn förutsättningar att utvecklas inom området. Gymnasieskolan har en god måluppfyllelse vilket ger goda möjligheter för elever att gå vidare till fortsatta studier eller yrkesverksamhet.

1.2 Kvalitetsfaktorer

Kvalitetsfaktor	Lägesbedömning	Kvalitetsindikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend
Normer, värden, delaktighet och inflytande	Ej genomförd	(GY) Elevers inflytande över undervisningens innehåll (Normer, värden och inflytande)			—
		Vårdnadshavarenkät - Trygghet i förskolan (FSK)	97,6 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Trivsel i förskolan (FSK)	97,9 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av sina barns trivsel i skolan (GR)			—
		Trivselenkät - Elevers upplevelse av trygghet på lektionerna (GR)	95 %	95 %	—
		Trivselenkät - Elevers upplevelse av trygghet på rasterna (GR)	93,2 %	93,2 %	—
		Trivselenkät - Elevers upplevelse av hur de blir behandlade av andra elever (GR)	90,2 %	90,2 %	—
		Elevers upplevelse av trygghet i skolan (GY)			—
		Vårdnadshavarenkät - Barns förmåga att uttrycka tankar och åsikter (FSK)	94,7 %		—
		Elevers upplevelse av att kunna påverka arbetssätten (GY)			—
Attraktiv arbetsgivare med fokus på arbetsmiljö, ledarskap, medarbetarskap och kompetensförsörjning	Ej genomförd	Resultat i medarbetarenkätens fråga om att se fram emot att gå till arbetet	4,15 %		—
		Medarbetarenkät - Jag ser fram emot att gå till arbetet	4,14	4,15	↗
Omsorg, utveckling och lärande	Ej genomförd	(FSK) Planerade och genomförda aktiviteter kring omsorg, utveckling och lärande (Omsorg, utveckling och lärande)			—

Kvalitetsfaktor	Lägesbedömning	Kvalitetsindikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend
		Vårdnadshavarenkät - Nyfikenhet och lust att lära (FSK)	96,8 %		—
		Måluppfyllelse åk 6 (GR)	60,8 %		—
		Meritvärde åk 9 (GR)	212,85		—
		Behörighet, åk 9 (GR)	78,8 %		—
		Betygspoäng efter gymnasieutbildning (GY)	13,7		—
		Elever med examen inom 3 år (GY)	61,5 %		—
Friska medarbetare	Ej genomförd	Sjukfrånvaro hos medarbetare	6,12 %	8 %	↘
Övergång, samverkan och omvärld.	Ej genomförd	Vårdnadshavarenkät - Information om barns utveckling och lärande (FSK)	78,4 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Information om mål som styr verksamheten (FSK)	84,1 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av samarbetet mellan skola och hem (GR)			—
		Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av skolans information om sina barns utveckling och lärande (GR)			—
		Vårdnadshavarenkät - Barns lärmiljö - inne (FSK)	91,6 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Barns lärmiljö - ute (FSK)	92,3 %		—
		Andel genomförda lektioner (GR)	88,3 %		—
		Andel genomförda lektioner (GY)			—
		Närvaro (GR)	88,4 %		—
		Närvaro (GY)			—

Normer, värden, delaktighet och inflytande

För 2021 konstaterades i årsredovisningen att förvaltningens verksamheter redovisade en positiv bild av kvaliteten vad gäller Normer, värden, delaktighet och inflytande inom samtliga verksamhetsområden. Den bilden finns kvar även till lägesrapport per tertial 1 2022.

I förskolan har självskattning hos personalen visat att man till stor del gett barn förutsättningar att utvecklas inom Normer, värden, delaktighet och inflytande. Särskilt arbetet med ett professionellt förhållningssätt ICDP (vägledande samspel) lyfts fram som en framgångsfaktor.

I grundskolan visar att det arbete som skett de senaste åren med struktur och ordning och reda visat sig fungera i det trygghetsskapande arbetet. Detta är något som grundskolan fortsätter med samma intensitet och engagemang. Under året har satsningar gjorts för att det ska finnas socialpedagoger på alla högstadieskolor. På den skola som haft detta i flera år kan man se väldigt positiva resultat.

Gymnasieskolan arbetade 2021 fram en tydligare rutin och struktur för elevstödsarbetet på skolan. Det för att säkerställa att alla eleverna som är i olika former av behov av stöd uppmärksammas och skyndsamt får den stöttning eleverna behöver. Syftet är vidare att bl.a. uppmärksamma elever som strävar mot högre betyg och där behov av ytterligare resurser kan vara nödvändigt.

Attraktiv arbetsgivare med fokus på arbetsmiljö, ledarskap, medarbetarskap och kompetensförsörjning

Förskolan beskriver ett tätt och nära samarbete i sin rektorsgrupp. På rektorskonferenser bjuds regelbundet in deltagare från personal- och ekonomiavdelningen, för samsyn och stöttning. Kompetenta rektorer är en förutsättning för en god arbetsmiljö för våra medarbetare. Det finns en gemensam kompetensutvecklingsplan för medarbetarna, utöver det respektive rektorerna ser behöver utvecklas på de enskilda förskolorna.

Grundskolan har på frågan "Jag ser fram emot att gå till arbetet" i Medarbetarenkäten ett medelvärde på 4,05, vilket ligger över den kommunövergripande målsättningen att medelvärdet ska ligga över 4,0. Utifrån det kan man säga att kvalitén uppnås.

En styrka är även det samarbete som sker mellan rektorerna på rektorskonferenser. På rektorskonferenserna har det skett ett aktivt arbete med att mer frekvent få med personalavdelning och ekonomiavdelning på gemensamma möten. Det har fallit väldigt väl ut och rektorerna upplever det som ett stort stöd i deras arbete. Detta kommer framöver att fortsätta på ett än mer strukturerat sätt.

Även för gymnasieskolan har det senaste läsåret inneburit utmaningar då pandemin påverkat möjligheterna att bedriva undervisning och elevstödjande åtgärder inom ramen för en acceptabel arbetsmiljö.

Tillgången till digital teknik och framförallt med en enorm arbetsinsats från elever och medarbetare har gjort att gymnasieskolan klarat sig väl igenom den svåra perioden.

Bemanningen av personal har under året varit fortsatt stabil och en hög andel av lärarna har lärarexamen på gymnasienivå. Detta gäller både de studieförberedande- och de yrkesförberedande programmen. Endast behöriga lärare med legitimation är anställda för undervisning på Lindeskolan med undantaget för undervisning i yrkesämnen. På yrkesprogrammen är flertalet lärare legitimerade och de som inte är det är antingen under utbildning till att bli legitimerad lärare eller har arbetat för kort tid för att få gå utbildningen.

Omsorg, utveckling och lärande

I förskolan visar pedagogernas självskattning att förutsättningar till stor del getts för barnen att utveckla estetiska uttrycksformer, språklig förmåga, matematisk förmåga, förståelse och förmågor inom naturvetenskaplig och teknik och digital kompetens samt utifrån resultat i föräldraenkät gällande pedagogernas positiva förväntningar, stimulans och uppmuntran till barns nyfikenhet och lust att lära samt en god miljö för utveckling och lärande.

Framgångsfaktorer som lyfts fram är pedagoger med ett professionellt förhållningssätt utifrån ICDP (vägledande samspel); närvarande, lyhörda, uppmuntrande, medforskande, en tillgänglig, tydlig och inspirerande lärmiljö, att arbeta med konkret material och i mindre grupper och att undervisning sker såväl spontant som i planerade aktiviteter.

När det gäller digital kompetens har förskolan till viss del gett barnen förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens.

Utvecklingsområde som framkommer inom denna faktor är behovet av en ökad svarsfrekvens på föräldraenkäterna. Vidare behöver en del av frågorna i enkäten omformuleras, då en del föräldrar uttrycker att det är svårt att förstå innebörden i frågorna. Förskolan behöver fortsätta arbetet med att utveckla våra lärmiljöer för ökad måluppfyllelse inom alla läroplansområden, fortsätta arbetet med språkstimulerande arbetsätt, fortsätta genomföra kompetensutveckling för pedagogerna inom digitalisering; förståelse för vad digitalisering inom förskolan innebär och hur vi använder digitala verktyg ska användas.

Vidare identifierar förskolan ett behov av att fortsätta arbetet med rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet så att detta följs upp kontinuerligt under läsåret samt utveckla analysarbetet: Vad påverkar och orsakar resultat och måluppfyllelse? Vad behöver vi förändra/utveckla?

För grundskolans del visar resultaten att behörigheten och meritvärdet i årskurs 9 fortsätter att öka. Det är ett resultat av flera års kvalitetsarbete, satsningar och strukturåtgärder. Pojkar har de senaste två åren en högre behörighet än flickor samtidigt som flickorna har en högre meritpoäng. Den genomförda analysen av detta visar på ett resultat av att det lagts stort fokus på ordning och reda, tydlighet, lektionsstrukturer och hela-dagen-perspektiv. Skolan ska vara förutsägbar, tydlig och konsekvent vilket är något som hjälper främst pojkar till skolframgång. Däremot behöver skolan bli bättre på att nå flickorna. Förenklat och med stora penseldrag kan man säga att skolan generellt har blivit bättre på att nå utåtagerande, motorburna pojkar men har en bit kvar med att nå främst flickor med dåligt socialt mående. Vad gäller årskurs F-6 ses en lägre måluppfyllelse än tidigare år. Utifrån den fortsatta tendensen till stärkt måluppfyllelse i kärnämnen i åk 9 är detta inte omedelbart alarmerande. Skolan har haft ett tydligt fokus på att det är kärnämnen som ska prioriteras vilket kan innebära att något annat ämne ej kommer upp i nivå vilket leder till att eleven inte har godkänt i samtliga ämnen. Av alla enheter inom grundskolan är det en enhet som sticker ut. Utifrån elevunderlag, resurser och förväntningar kommer de inte upp i godtagbara resultat. Här kommer kommunen göra en stor satsning både vad gäller ledningsresurs, kompetensutveckling och andra stödåtgärder. Här behöver vi se en snabb vändning av resultaten.

Den viktigaste faktorn bakom att den positiva trenden inom grundskolan i Lindesbergs kommun som helhet fortsätter, bedöms framförallt vara en tät resultatuppföljning som lägger stort fokus på lärarens undervisning. Andra viktiga faktorer är:

- Elevens höga närvaro i skolan, och när så inte är fallet ett mycket intensivt arbete med närvaroplanen
- Lärares elevsyn och inom den ramen synen på vad höga förväntningar på eleven innebär
- En tydlig gemensamt överenskommen och accepterad lektionsstruktur som i hög grad

följs av alla undervisande lärare

- Goda relationer mellan vuxna och elever på skolan
- Medarbetare inom elevhälsan och socialpedagoger som kan ha ett extra stort fokus på elevernas sociala situation och utveckling så att lärarna ges utrymme att lägga stort fokus på kunskapsuppdraget.

Allt ovanstående ska vi fortsätta med och ha ett tydligt fokus på ledarens ansvar och betydelse. Genom att stärka våra ledare i klassrummen, skolledare och andra ansvariga på våra enheter skapar vi förutsättningar för att nå en än högre kvalitet i vår verksamhet som i sin tur kan generera högre måluppfyllelse.

För gymnasieskolan dras slutsatsen att Lindeskolan i hög utsträckning erbjuder en god miljö för utveckling och lärande. Skolan har en stor andel behöriga lärare med hög kompetens och det finns väl fungerande stödfunktioner på skolan. I den senast genomförda BRUK-skattningen lyfts även skolbiblioteket fram som en framgångsfaktor, tillsammans med de insatser som görs inom ramen för Öppna skolan. Den långa perioden med Corona-pandemin har även inneburit en avsevärd höjning av kompetens avseende distansundervisning.

Andelen elever som uppnådde gymnasieexamen läsåret 2020-2021 var 89% vilket ligger på ungefärligen samma nivå som föregående år. Andelen elever som uppnådde yrkesexamen sjönk däremot till 74% vilket alltså är något lägre än läsåret 2019-2020. Inga långtgående slutsatser avseende resultatförsämringen på yrkesprogrammen kan egentligen dras. Möjligen kan en förklaring vara att yrkesprogrammen har drabbats drabbat mer av den pågående pandemin då en förhållandevis stor andel av undervisningen på yrkesprogrammen har skett på distans. Det bör dock nämnas att andelen som uppnår yrkesexamen och studentexamen fortsatt ligger över riksgenomsnittet.

Friska medarbetare

Under våren 2021 ökade sjukfrånvaron i förvaltningens verksamheter månad för månad på samma sätt som skedde 2020. De absoluta talen låg dock generellt sett på en lägre nivå än 2020 och trenden under den tidiga hösten är sjunkande sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron under 2022 inleddes från en högre nivå än under föregående år. Tendensen under våren har därefter varit sjunkande nivåer, men för april månad är sjuktalen ändå högre än tidigare år.

Förvaltningens verksamheter har i likhet med övriga kommunen verkat under gällande restriktioner från FHM och personal med förkylningssymtom har under dessa varit tvungna att stanna hemma från arbetet.

Administrativ personal har i hög utsträckning kunnat utföra sitt arbete hemifrån. Inom grundskola och gymnasieskola har undervisande personal i perioden kunnat utföra sitt arbete hemifrån då tillfälliga beslut om distansundervisning varit aktiva.

Övergång, samverkan och omvärld.

Förskolan är på väg att uppnå kvaliteten inom faktorn Övergång, samverkan och omvärld. Denna bedömning görs utifrån de två kvalitetsindikatorerna i föräldraenkäten kring information om barns lärande och kring mål som styr verksamheten. En annan framgångsfaktor är de framarbetade rutinerna för övergång från förskola till grundskola som är kommungemensamma.

Utvecklingsområden som framkommer är att öka svarsfrekvensen på föräldraenkäten samt se över frågorna i enkäten då en del föräldrar uttrycker att det är svårt att förstå innebörden i frågorna.

Grundskolan bedömer att det, trots den utmaning som pandemin inneburit, gått att leverera nöjaktig kvalitet inom området. Skolorna har ställts inför utmaningar de aldrig varit med om tidigare, men samtliga enheter har ändå lyckats hitta former för fungerande kommunikation med elever och vårdnadshavare. Strukturer för både information och undervisning har byggts upp. Alla enheter har även fortsatt skruva på sitt övergångsarbete mellan stadier vilket gett positiva effekter. Framåt räknar grundskolan med att kunna dra nytta av de erfarenheter som gjorts under pandemin vad gäller snabba omställningar, kommunikation och information.

Gymnasieskolan har under 2021 fortsatt haft stort fokus på ekonomi, rekrytering av elever och den fortsatta kvalitetssäkringen av verksamheten. Verksamheten vid Lindeskolan uppvisar inom många områden en fortsatt positiv trend. Planerade insatser avseende pedagogiskt utvecklingsarbete har genomförts enligt plan. Skolledningen har genomfört effektiviseringar under verksamhetsåret, men budgeten var vid årets slut inte i balans. Arbetet med en budget i balans fortsätter våren 2022.

Vid sidan av ovanstående präglades årets verksamhet av den rådande pandemin. Gymnasiet fick med mycket kort varsel ställa om till distansundervisning för samtliga elever. Det hade en avgörande betydelse att samtliga elever och personal hade tillgång till en egen bärbar dator, att skolan sedan tidigare hade satsat på en modern digital "lärplattform" och att personalen hade viss erfarenhet av Office 365.

Utbildningsval - arbete och samhällsliv

Målet följs upp i samband med delårsrapport 2020.

Utvecklingsarbete

Förskolan gör bedömningen för kvalitetsfaktorn Utvecklingsarbete att kvalitén är på väg att uppnås.

En framgångsfaktor som anges är det gemensamt framarbetade materialet och årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet.

Ett utvecklingsområde som framkommer är det påbörjade arbetet med ändrad rutin för det systematiska kvalitetsarbetet så att detta följs upp kontinuerligt under året samt arbetet med analys: Vad påverkar och orsakar resultat och måluppfyllelse? Vad behöver förändras/utvecklas?

Ett annat är behov av upprustning/nybyggnation av ny förskola på främst ett område utifrån undermåliga lokaler och utemiljö.

För grundskolan har elevernas närvaro varit ett prioriterat utvecklingsarbete även 2021. Enheterna har fortsatt sitt arbete med detta. I stort sett alla enheter jobbar nu strukturerat med särskilda träffar för att följa upp elevernas närvaro. Den övergripande rutinen för ökad skolnärvaro börjar sätta sig ute i verksamheterna och all personal tar dessa frågor på stort allvar och är vaksamma på signaler och statistik för att upptäcka problematisk frånvaro på ett tidigt stadium. Från förvaltningens sida har intensiteten ökat vad gäller att i högre grad än tidigare kalla till så kallade "steg 5-möten". Det arbete som görs ger nu tydligt resultat; flertalet av de elever som under våren hade problematisk skolfrånvaro har under den tidiga hösten markant ökad närvaro i undervisningen. Närvaro kommer även under innevarande läsår vara ett prioriterat område.

På gymnasieskolan är endast behöriga lärare med legitimation anställda för undervisning, med undantag för undervisning i yrkesämnena. På yrkesprogrammen är flertalet lärare

legitimerade och de som inte är det är antingen under utbildning till att bli legitimerade lärare eller har arbetat för kort tid för att få gå utbildningen.

Bemanningen av personal var under läsåret fortsatt stabil och en hög andel av lärarna har lärarexamen på gymnasienivå. Det gäller både de studieförberedande- och de yrkesförberedande programmen.

1.3 Utvecklingsmål

Utvecklingsmål	Lägesbedömning	Utvecklingsindikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Trend
Ökad skicklighet och stärkt ledarskap i verksamheten	Ej genomförd	FSK - Andel heltidstjänster med förskolläraryrkeslegitimation			—
		GR - Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, åk 1-9			—
		GY - Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen			—
Höga förväntningar på alla i verksamheten	Ej genomförd	Vårdnadshavarenkät - Personalens bemötande (FSK)	98,9 %		—
		Vårdnadshavarenkät - Positiva förväntningar på barns utveckling och lärande (FSK)	96,8 %		—
		Medarbetarenkät - Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete	4,55 %	4,53 %	↘
		Medarbetarenkät - Jag är insatt i min arbetsplats mål	4,59 %	4,58 %	↘
Högre närvaro, ökat välmående och minskat utanförskap	Ej genomförd	FSK - Andel barn i kommunal förskola			—
		Närvaro (GR)	88,4 %		—
		Andel genomförda lektioner (GR)	88,3 %		—
		Närvaro (GY)			—
		Andel genomförda lektioner (GY)			—

2 Ekonomisk uppföljning i Mnkr

2.1 Barn- och utbildningsnämnd

Drift

Barn- och utbildningsförvaltning	Nettokostnad	Budget jan-april	Budgetavvikelse jan-april	Prognos helår	Budget helår	Budgetavvikelse helår
Grundskola	98,4	93,3	-5,1	295,6	280,6	-15,0
Förskola	51,1	52,4	1,3	155,9	155,9	0
Gymnasieskola	45,6	43,1	-2,5	136,6	131,1	-5,5
Fritidshem	8,6	7,9	-0,7	23,5	23,5	0
Central verksamhet	3,8	5,9	2,1	17,8	17,8	0
Särskola	6,8	5,0	-1,8	19,8	15,3	-4,5
Kulturskola	2,5	3,0	0,5	9,2	9,2	0
Förskoleklass	5,7	5,8	0,1	16,7	16,7	0
Gymnasiesärskola	1,3	1,7	0,4	5,5	5,5	0
Fritidsgård	0,4	0,4	0,0	1,2	1,2	0
Totalt	224,5	218,4	-6,1	681,7	656,7	-25,0

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott på -25,0 Mnkr vilket är 8,4 Mnkr sämre än 2021. Ökningen avser skolskjuts som under 2021 till viss del finansierades med överskott för Lindbackaskolans hyra. 2022 är skolan i full drift och skolskjutskontot kan inte bära kostnaderna.

Skolskjuts -20,0 Mnkr (finns i grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola)

Särskola -3,0 Mnkr (resultat exklusive underskott skolskjuts)

Gymnasieskola -2,0 Mnkr (resultat exklusive elevresor som ovan benämns skolskjuts)

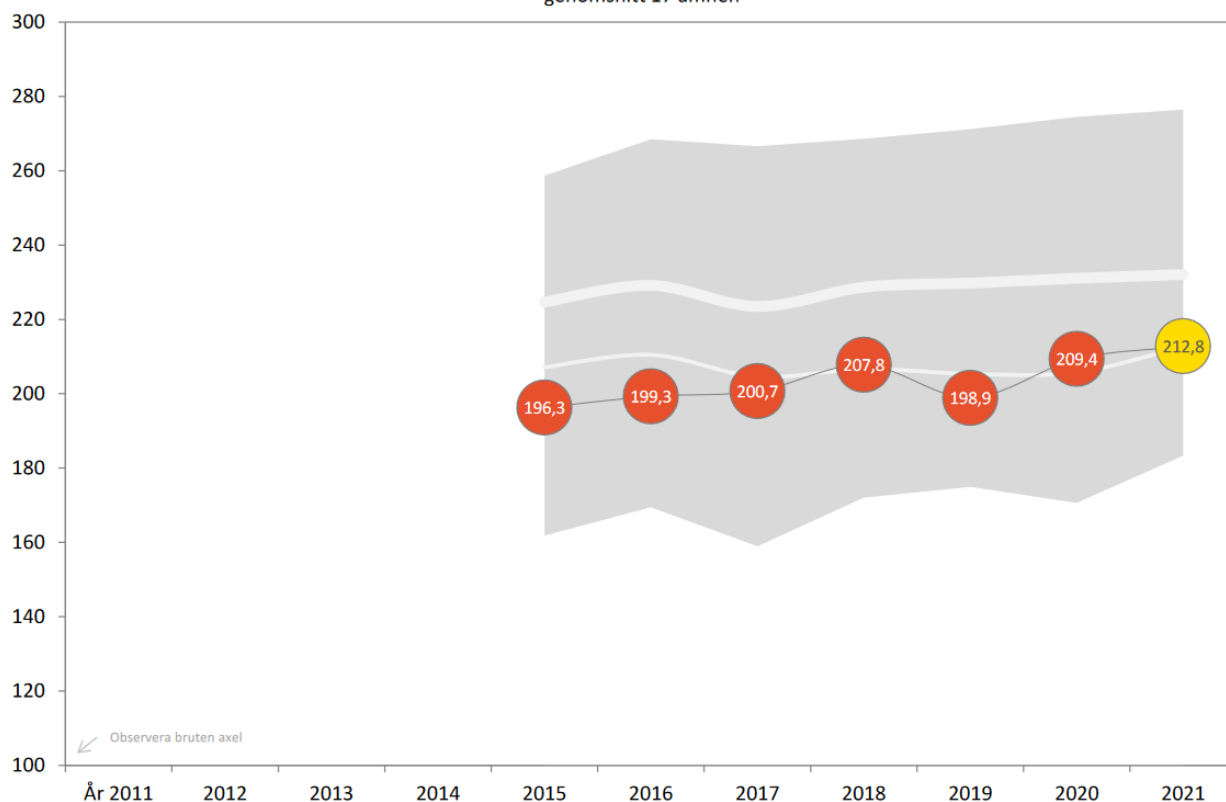
En handfull saker sticker ut i ekonomin inom Barn- och utbildningsnämndens verksamheter:

1. Verksamheterna gör ett gediget arbete gällande budgetarbetet. Inom de tre största verksamheterna grundskola, förskola och gymnasieskola samarbetas det mellan enheterna, utmaningar identifieras, besparingar och effektiviseringar genomförs.
2. Skolskjutskostnader och elevresor för att eleverna ska komma mellan skolan och hemmet samt få den undervisning de har rätt till har ett underskott mot budget med -20,0 Mnkr.
3. Särskolan har de senaste åren haft en volymökning med många fler elever främst inom grundsärskolans 10 årskurser. Kostnaderna överstiger budget med -3,0 Mnkr.
4. Måltid har ett underskott på -2,0 Mnkr vilket inte innehåller påverkan av inflation utan tillkommer.
5. Gymnasieskolan har minskat sitt prognostiserade underskott den senaste tiden.

Grundskola

Skolskjuts -15,0 Mnkr

Elever i årskurs 9 meritvärde i Lindesbergs kommun
genomsnitt 17 ämnen

Lindesbergs kommun	2021	2020	2019
Elever i grundskola F-9, hemkommun, antal	2 762	2 756	2 740
Elever i förskoleklass, hemkommun, antal	264	275	270
Elever i grundskola åk. 1-9, hemkommun, antal	2 498	2 481	2 470
Elever i grundskola F-9, kommunal skola, hemkommun, andel (%)	94,3	94,8	94,8
Elever i grundskola F-9, fristående skola eller annan kommuns skola, hemkommun, andel (%)	5,7	5,2	5,2
Nyinvandrade elever, grundskola åk 1-9, hemkommun, andel (%)	3,0	6,2	7,0

Grundskolans arbete med en likvärdig grundskola och en förbättrad måluppfyllelse i fortsätter. Mellan 2021 och 2020 sjönk undervisningskostnaderna med nästan 6 %. Detta förväntas inte fortsätta under 2022 då en del i detta är hög sjukfrånvaro, obehöriga vikarier och sjuklönekompensation från staten i och med Covid-19-pandemin. Prislappen för att tillgodose de behov av att motverka elevers kunskapstapp är inte säkerställd än och Skolmiljarden som Skolverket skickar ut till kommunerna är inte fördelad. Förutom budget från Kommunfullmäktige finansieras undervisning med statsbidrag från Skolverket. Störst är bidraget för likvärdig grundskola, 22 Mnrk för helåret 2022.

I riket som helhet under perioden 2015-2021 uppvisar elevernas meritvärde i årskurs 9 en svagt uppåtgående trend (I diagrammet: den tunna vita linjen representerar resultat för samtliga skolor i länet och en tjockare vit linje representerar resultatet för samtliga skolor i riket. Den grå ytan representerar spridningen mellan landets kommuner, med högst och lägst resultat vid ytans gränser). Diagrammet visar att även Lindesbergs kommun förbättrat resultatet.

För 2022 visar årets första månader ingen indikation på att kostnadsläget ökat, men behov av Skolmiljarden för åtgärder inom budgetramen är stora i verksamheterna.

Förskola

Under årets första månader ökar kostnaderna för köp av förskola från fristående huvudman.

Detta förväntas öka ytterligare under 2022 då det finns fler fristående förskoleenheter i Lindesberg än tidigare. Eftersom budgeten inte ökar när fler förskolor etableras eller när barnantalet ökar krävs en effektivisering för en budget i balans. Skolpeng per barn fördelas enligt "lika villkor principen", per barn utifrån vistelsetid och ålder. De kommunala förskolorna får statsbidrag med 2,9 Mnkr från Skolverket för att minska barngrupper vilket inte täcker kostnaderna när även bidrag till fristående huvudman ökar. Ekonomiarbetet som sker i förvaltningen, verksamhetschef och rektorer är fokuserat på målet att ha en hög kvalitet i förskolan samtidigt som ekonomin är i balans.

Gymnasieskola

Elevresor (skolskjuts) -3,5 Mnkr

Lindeskolan -2,0 Mnkr

Fokuset på det ekonomiska arbetet har varit att hantera effektiviseringskravet på gymnasieskolan. Det pågår ett arbete för att anpassa organisationen utifrån antalet elever och budget. Verksamheten jobbar med att ta emot fler elever på programmen samt att öka samläsningar och pedagogernas undervisningstimmar. Men eftersom organisations- och personalförändringar tar tid finns en utmaning att bedöma hur stor helårseffekten blir redan nu i maj.

Vid en budgetuppföljning per sista april 2022 visar Gymnasieskolan ett underskott på -2,5 Mnkr i driftredovisningen. Verksamheten prognostiserar en negativ avvikelse på -5,5 Mnkr på helår, vilket är en förbättring mot 2021 års resultat som låg på -8,3 Mnkr. Givet att alla effektiviseringar och besparingar genomförs så kommer denna effektivisering att motsvara en förbättring på ca 2,8 Mnkr.

Samtidigt som verksamheten säkrar resurseffektiviteten gör de även satsningar för att elevernas måluppfyllelse inte ska påverkas negativt.

Lindesbergs kommun gymnasieskola	2021	2020	2019	2018
Invånare 16-19 år, antal	1 013	1 032	1 061	1 067
Elever i gymnasieskola, hemkommun, antal	804	828	841	912
Gymnasieelever i kommunens egna skolor eller kommunalförbunds skolor i kommunen, andel (%)	68,0	66,9	66,0	69,1
Gymnasieelever som går i annan kommuns kommunal och fristående gymnasieskola, andel (%)	31,7	32,8	33,8	30,7
Nyinvandrade elever i gymnasieskola, hemkommun, andel (%)	3,0	4,2	7,1	10,7

Vid en analys visar det sig att andel elever som går hos en annan huvudman än Lindesbergs kommun mellan åren 2018–2021 är ca 32% i genomsnitt. Detta motsvarar över 200 elever per år, vilket resulterar i att kostnaden för köp av skolplatser blir högt.

Ett arbete har påbörjats av Lindeskolan för att "ta hem" en del av dessa elever under höstterminen, bland annat genom att erbjuda fler utbildningsplatser på programmen. Förhoppningen är att denna satsning leder till lägre kostnader på köp av skolplatser, och därmed minskar underskottet.

Priset på byggmaterial och förbrukningsmaterial har ökat kraftigt det senaste året. I dagsläget är det svårt att bedöma effekterna av prisökningarna. Men sannolikheten är stor att det kommer slå hårt mot budgeten på yrkesprogrammen på Lindeskolan.

Fritidshem

Ekonomin för verksamheten består av flera delar. I egen kommunal regi, köp av fritidshemsplatser, lokaler, måltider och övrigt. Av dessa delar är det köp av fritidshemsplatser som har svårast med en ekonomi i balans. Tidigare år har underskottet under våren finansierats med överskott på andra delar inom verksamheten, vakanta tjänster, vikarieanskaffning och föräldraintäkter. 2022 förväntas verksamheten ha en ekonomi i balans.

Central verksamhet

Denna verksamhet har en budget i balans för tertial 1. Störst utmaning med en ekonomi i balans har vi gällande IT-satsningar. De senaste 10 åren har budgeten varit densamma trots ökade behov av digitala läromedel, e-tjänster och ökade kostnader för licenser. Denna verksamhet är underfinansierad och som har svårt att minska kostnaderna utan konsekvenser på grunduppdraget som skolorna har.

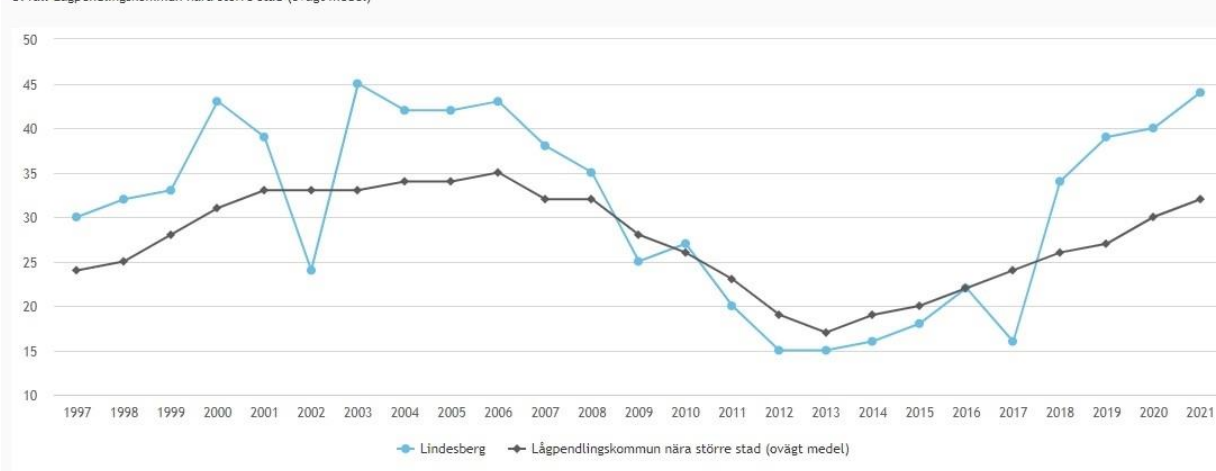
Särskola

Skolskjuts - 1,5 Mnkr

Ökat elevantal - 3,0 Mnkr

Särskolan prognostiserar en negativ avvikelse på -4,5 Mnkr på helår. Vid en budgetuppföljning per sista april 2022 visar verksamheten en underskott på -1,8 Mnkr. Anledningen till detta är att antalet elever har ökat genom åren, vilket bidragit till att även personalkostnaderna har ökat.

Urval: Lågpendlingskommun nära större stad (ovägt medel)

Grafen visar en ökning av elevantal från 16 elever 2017 till 44 elever 2021, detta utan något budgettillskott till verksamheten. Undervisningsverksamheten visar en negativ avvikelse på -3,0 Mnkr. Även anpassade skolskjutskostnader har ökat på grund av ökat elevantal och uppgår till -1,5 Mnkr.

Kulturskola

Kulturskolan visar ett positivt resultat på +0,5 Mnkr per sista april. Det beror på ökade intäkter för frivilligdelen under vårterminen samt lägre personalkostnader och driftkostnader än budgeterat. Kostnaderna förväntas bli högre under hösten och helårsprognosen visar ekonomin i balans +-0,0 Mnkr. Men osäkerheten kring beställning av tjänster från grundskolan och andra verksamheter som sker först under höstterminen gör att det blir svårt att bedöma hur ekonomin påverkas totalt på helår.

Kulturskolan söker även bidrag från Kulturrådet. Dessa ger en positiv påverkan på ekonomin men det finns en osäkerhet på längre sikt.

Förskoleklass

Denna verksamhet samarbetar mycket med grundskolan och har för tertial 1 en budget i balans. Förutom förskoleklass på kommunala skolor finns också verksamhet i fristående regi samt köp av skolplatser från andra kommuner och regioner.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan visar ett positivt resultat på +0,4 Mnkr per sista april. Under vårterminen 2022 finns 12 elever inskrivna i gymnasiesärskolan, cirka hälften utav dessa elever är folkbokförda i en annan kommun, vilket leder till ökade intäkter för sälj av skolplatser.

Verksamheten förväntas att få dessa intäkter under resten av året. Detta leder till att gymnasiesärskolan har en ekonomi i balans på helårsbasis.

Fritidsgård

Den minsta verksamheten bland Barn- och utbildningsnämndens verksamheter är den frivilliga verksamheten, fritidsgård. Verksamheten har en årsbudget på 1,2 Mkr och finns på 5 skolenheter runt om i kommunen. Under Covid-19-pandemin var verksamheten väldigt begränsad men förväntas ha verksamhet och budget i balans under 2022.

Investeringar

Investeringsprojekt	Utgift	Prognos helår	Budget 2022	Budgetavvikelse helår
Idrottshall Ekbackens skola	0	0,2	0,3	0,1
Lindbackaskolan	1,6	7,8	0,8	-7,0
IT på Brotorp/Lindbacka	0,1	1,9	1,7	-0,2
Ombyggnation Tuva	0,0	0,3	0,3	0,0
Totalt	1,7	10,2	3,1	-7,1

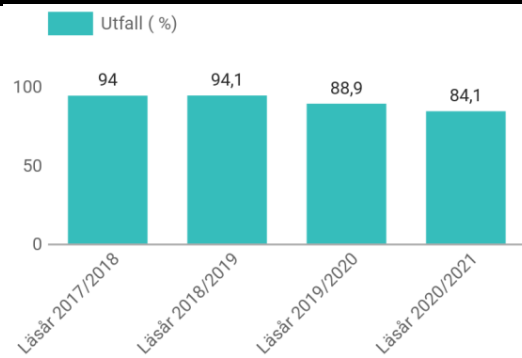
Årets investeringsram förväntas utökas med ombudgetering från 2021 av kommunfullmäktige. Utöver dessa investeringsprojekt finns även inventarier grundskolan som är ett pågående projekt mellan 2021-2022. Kommunstyrelsen 2022-03-29 §42/22 har skickat nämndens begäran om ombudgetering på återremiss för att förtydliga belopp.

3 Bilaga indikatorer

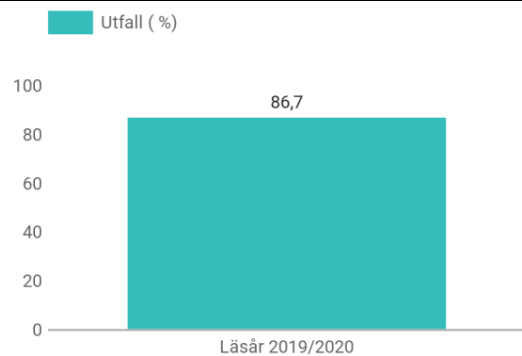
Kvalitetsindikator																																	
(FSK) Samarbetsfrämjande aktiviteter (Övergång, samverkan och omvärld)	Inga tillgängliga data																																
Resultat i medarbetarenkätens fråga om att se fram emot att gå till arbetet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Utfall (%)</th> <th>Målvärde (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2018</td> <td>4,2</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2019</td> <td>4,08</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>4,14</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4,15</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	År	Utfall (%)	Målvärde (%)	2018	4,2		2019	4,08		2020	4,14		2021	4,15																		
År	Utfall (%)	Målvärde (%)																															
2018	4,2																																
2019	4,08																																
2020	4,14																																
2021	4,15																																
Sjukfrånvaro hos medarbetare	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tidpunkt</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dec 2019</td> <td>4,6</td> </tr> <tr> <td>Feb 2020</td> <td>2,37</td> </tr> <tr> <td>Apr 2020</td> <td>4,26</td> </tr> <tr> <td>Jun 2020</td> <td>6,8</td> </tr> <tr> <td>Aug 2020</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Okt 2020</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Dec 2020</td> <td>6,2</td> </tr> <tr> <td>Feb 2021</td> <td>4,48</td> </tr> <tr> <td>Apr 2021</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Jun 2021</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Aug 2021</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Okt 2021</td> <td>5,8</td> </tr> <tr> <td>Dec 2021</td> <td>9,31</td> </tr> <tr> <td>Feb 2022</td> <td>8,8</td> </tr> <tr> <td>Apr 2022</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Tidpunkt	Utfall (%)	Dec 2019	4,6	Feb 2020	2,37	Apr 2020	4,26	Jun 2020	6,8	Aug 2020	5,8	Okt 2020	5,8	Dec 2020	6,2	Feb 2021	4,48	Apr 2021	5,8	Jun 2021	5,8	Aug 2021	5,8	Okt 2021	5,8	Dec 2021	9,31	Feb 2022	8,8	Apr 2022	8
Tidpunkt	Utfall (%)																																
Dec 2019	4,6																																
Feb 2020	2,37																																
Apr 2020	4,26																																
Jun 2020	6,8																																
Aug 2020	5,8																																
Okt 2020	5,8																																
Dec 2020	6,2																																
Feb 2021	4,48																																
Apr 2021	5,8																																
Jun 2021	5,8																																
Aug 2021	5,8																																
Okt 2021	5,8																																
Dec 2021	9,31																																
Feb 2022	8,8																																
Apr 2022	8																																
Medarbetarenkät - Jag ser fram emot att gå till arbetet	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Läsår</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Läsår 2020/2021</td> <td>82,6</td> </tr> </tbody> </table>	Läsår	Utfall (%)	Läsår 2020/2021	82,6																												
Läsår	Utfall (%)																																
Läsår 2020/2021	82,6																																
Vårdnadshavarenkät - Information om barns utveckling och lärande (FSK)	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Läsår</th> <th>Utfall (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Läsår 2017/2018</td> <td>92,7</td> </tr> <tr> <td>Läsår 2018/2019</td> <td>94,1</td> </tr> <tr> <td>Läsår 2019/2020</td> <td>87,2</td> </tr> <tr> <td>Läsår 2020/2021</td> <td>78,4</td> </tr> </tbody> </table>	Läsår	Utfall (%)	Läsår 2017/2018	92,7	Läsår 2018/2019	94,1	Läsår 2019/2020	87,2	Läsår 2020/2021	78,4																						
Läsår	Utfall (%)																																
Läsår 2017/2018	92,7																																
Läsår 2018/2019	94,1																																
Läsår 2019/2020	87,2																																
Läsår 2020/2021	78,4																																

Kvalitetsindikator

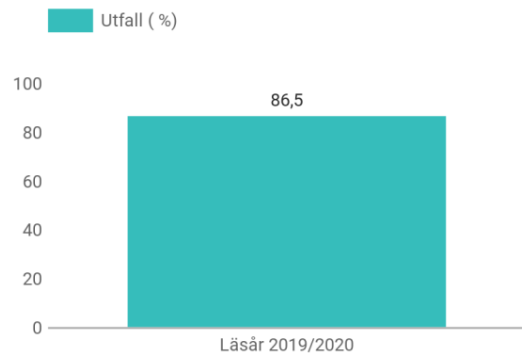
Vårdnadshavarenkät - Information om mål som styr verksamheten (FSK)

Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av samarbetet mellan skola och hem (GR)

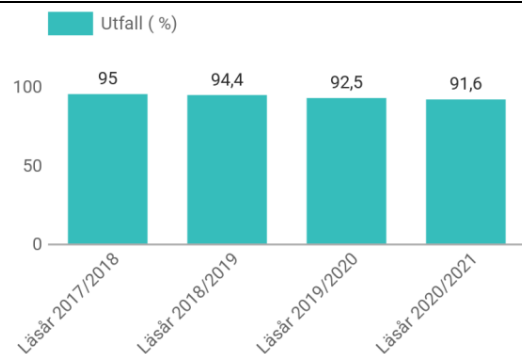
Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av skolans information om sina barns utveckling och lärande (GR)

(FSK) Planerade och genomförda aktiviteter kring omsorg, utveckling och lärande (Omsorg, utveckling och lärande)

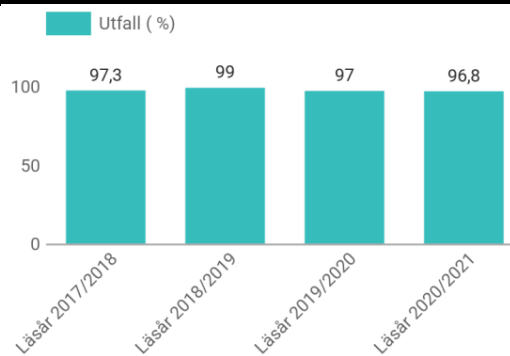
Inga tillgängliga data

Vårdnadshavarenkät - Barns lärmiljö - inne (FSK)

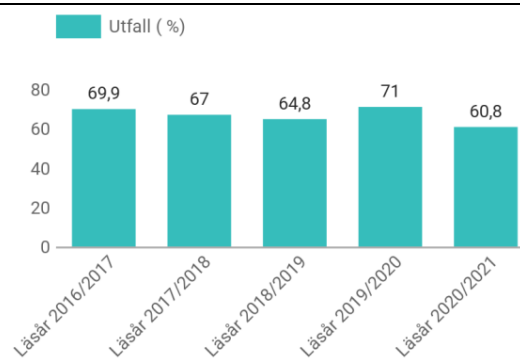

Kvalitetsindikator

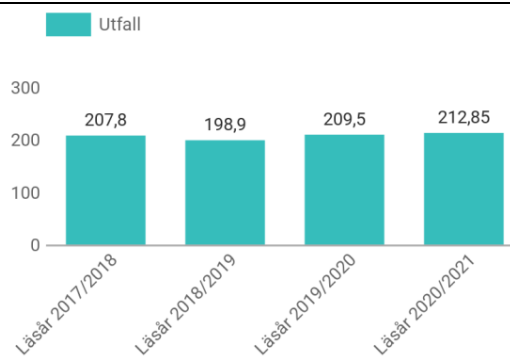
Vårdnadshavarenkät - Nyfikenhet och lust att lära (FSK)

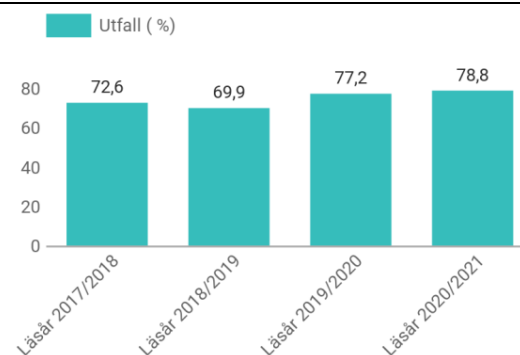
Måluppfyllelse åk 6 (GR)

Meritvärde åk 9 (GR)

Behörighet, åk 9 (GR)

(FSK) Andel rektorer med genomfört rektorsprogram (Utveckling)

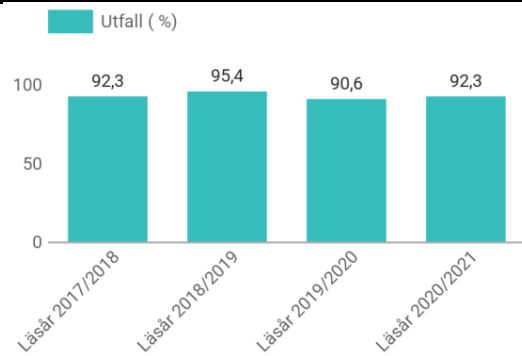
Inga tillgängliga data

(GY) Rektors uppföljning av arbetet (Utvecklingsarbete)

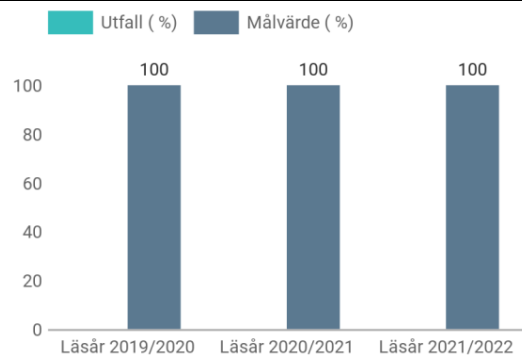
Inga tillgängliga data

Kvalitetsindikator

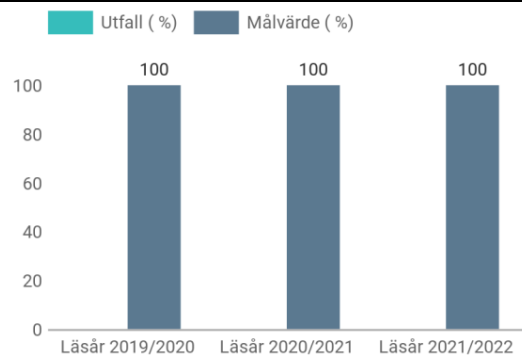
Vårdnadshavarenkät - Barns lärmiljö - ute (FSK)

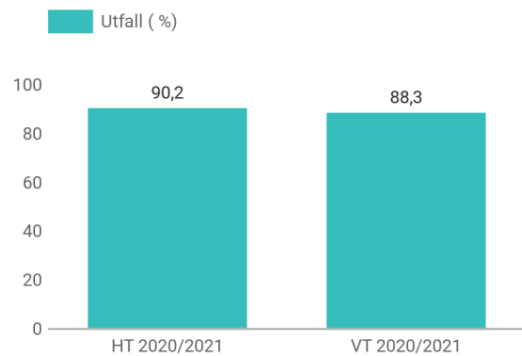
Ämnesprov matematik, åk 3 (GR)

Ämnesprov svenska, åk 3 (GR)

Andel genomförda lektioner (GR)

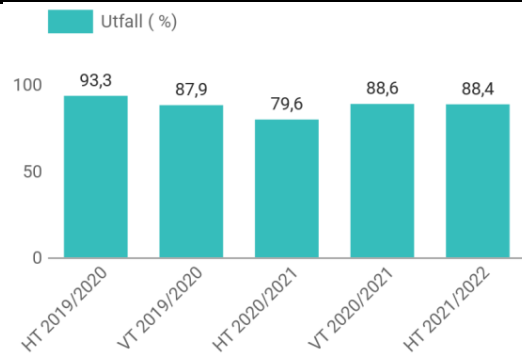

Andel genomförda lektioner (GY)

Inga tillgängliga data

Kvalitetsindikator

Närvaro (GR)

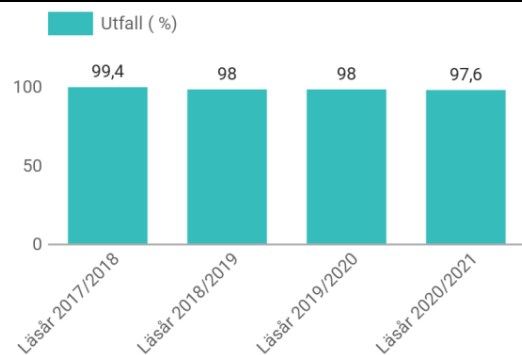
(GY) Elevers inflytande över undervisningens innehåll
(Normer, värden och inflytande)

Inga tillgängliga data

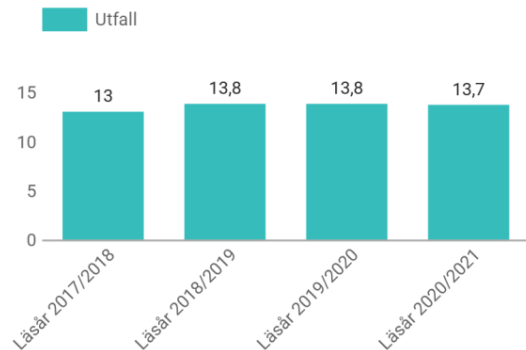
Närvaro (GY)

Inga tillgängliga data

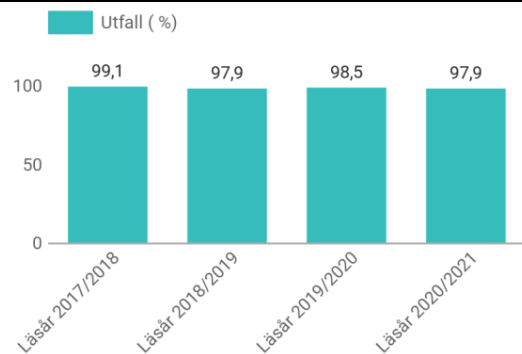
Vårdnadshavarenkät - Trygghet i förskolan (FSK)

Betygspoäng efter gymnasieutbildning (GY)

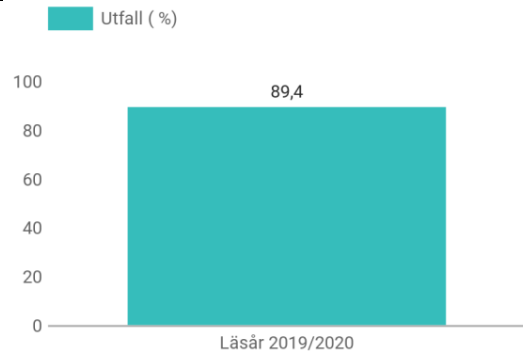

Vårdnadshavarenkät - Trivsel i förskolan (FSK)

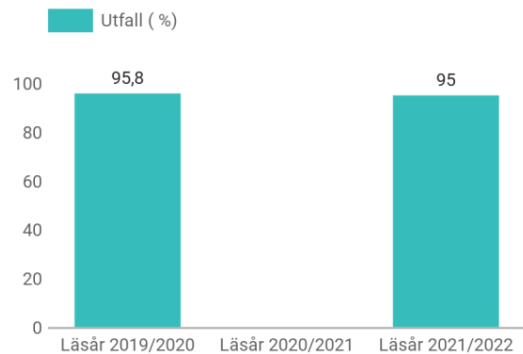

Kvalitetsindikator

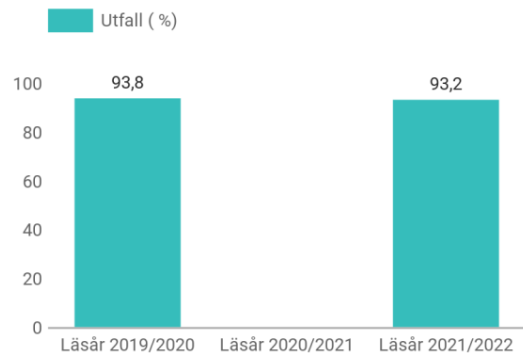
Vårdnadshavarenkät - Vårdnadshavares upplevelse av sina barns trivsel i skolan (GR)

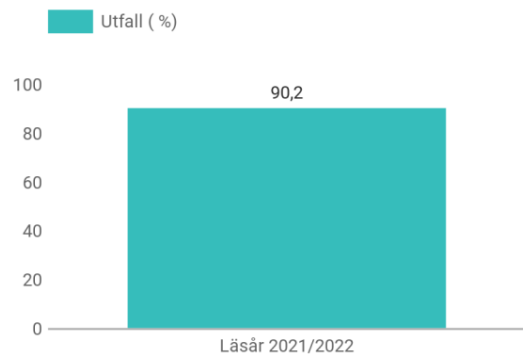
Trivselenkät - Elevers upplevelse av trygghet på lektionerna (GR)

Trivselenkät - Elevers upplevelse av trygghet på rasterna (GR)

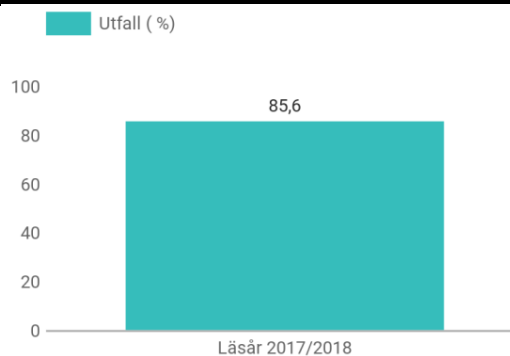

Trivselenkät - Elevers upplevelse av hur de blir behandlade av andra elever (GR)

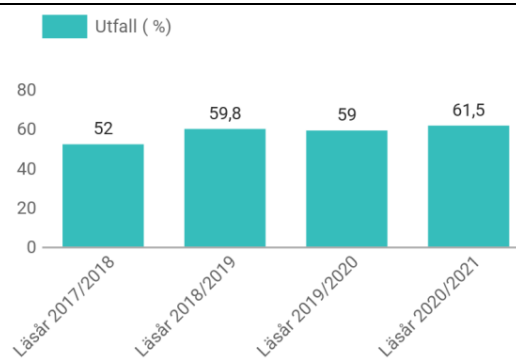

Kvalitetsindikator

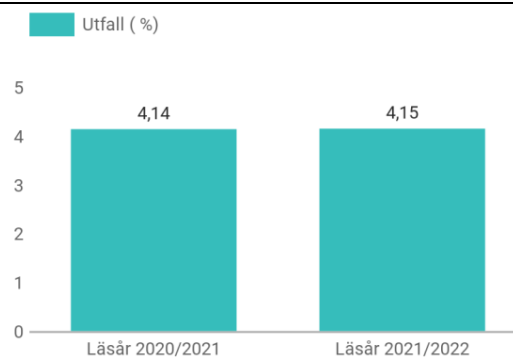
Elevers upplevelse av trygghet i skolan (GY)

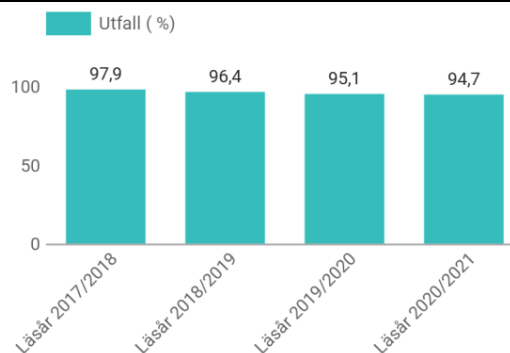
Elever med examen inom 3 år (GY)

Medarbetarenkät - Jag ser fram emot att gå till arbetet

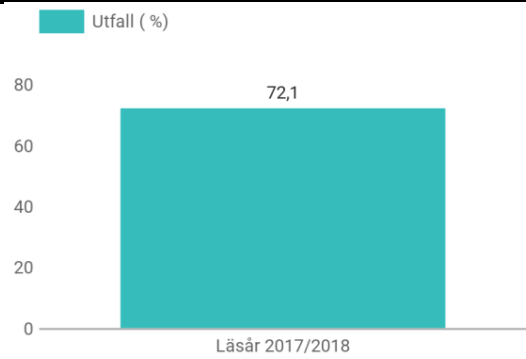

Vårdnadshavarenkät - Barns förmåga att uttrycka tankar och åsikter (FSK)

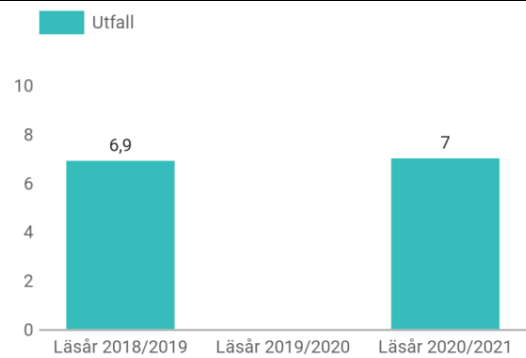

Kvalitetsindikator

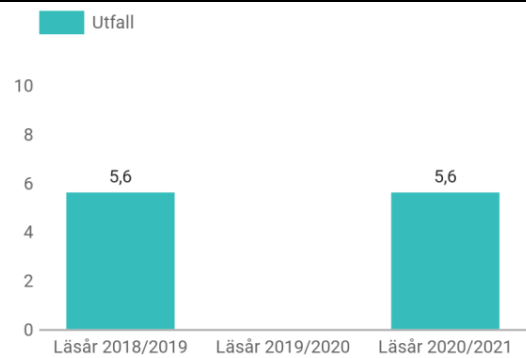
Elevers upplevelse av att kunna påverka arbetssätten (GY)

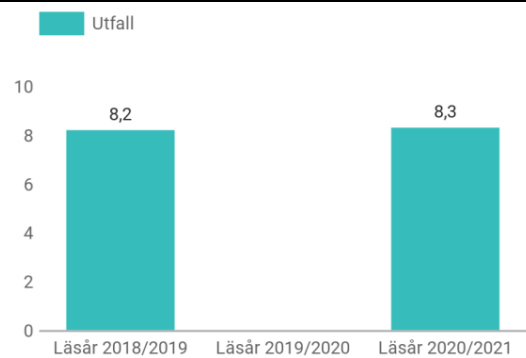
Skolinspektionens enkät - Åk 5 - Grundläggande värden på skolan/Elevhälsa

Skolinspektionens enkät - Åk 9 - Grundläggande värden på skolan

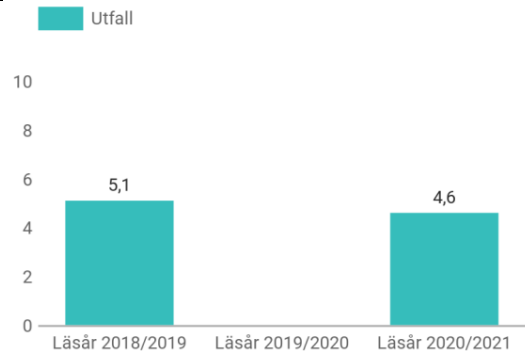

Skolinspektionens enkät - Gy År 2 - Trygghet

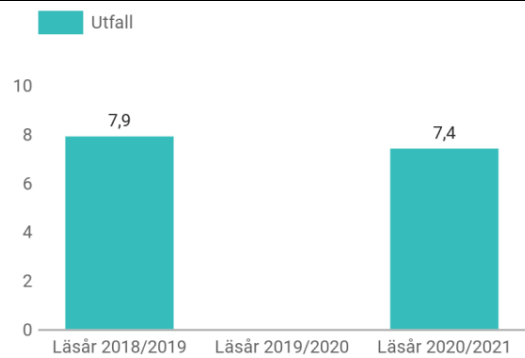

Kvalitetsindikator

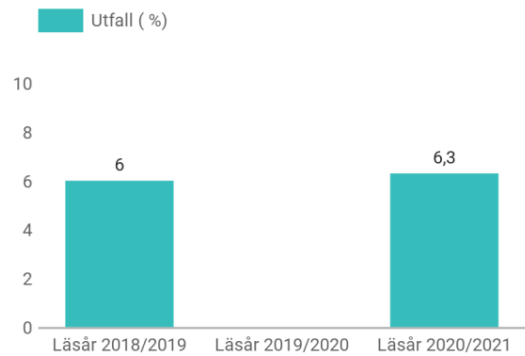
Skolinspektionens enkät - Åk 9 - Delaktighet och inflytande

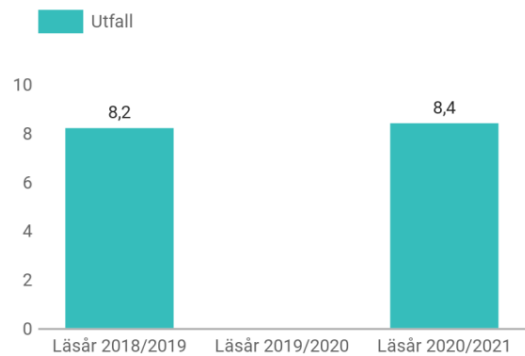
Skolinspektionens enkät - Åk 9 - Trygghet

Skolinspektionens enkät - Personal GR - Elevinflytande

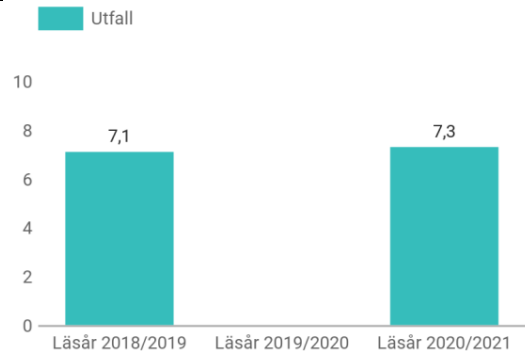

Skolinspektionens enkät - Personal GR - Förhindra kränkningar

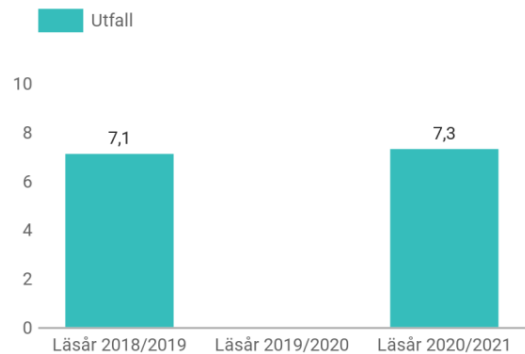

Kvalitetsindikator

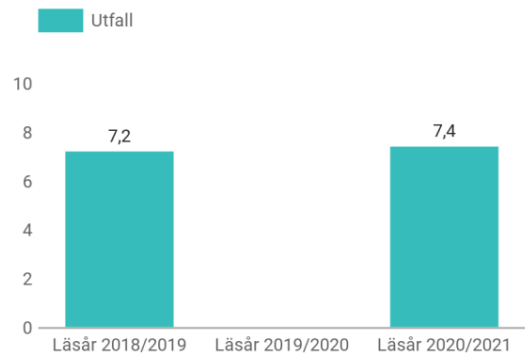
Skolinspektionens enkät - Personal GR – Grundläggande värden i undervisningen

Skolinspektionens enkät - Personal GR – Grundläggande värden på skolan

Skolinspektionens enkät - Personal GR – Trygghet

Skolinspektionens enkät - Personal GY – Elevinflytande

Inga tillgängliga data

Skolinspektionens enkät - Personal GY – Förhindra kränkningar

Inga tillgängliga data

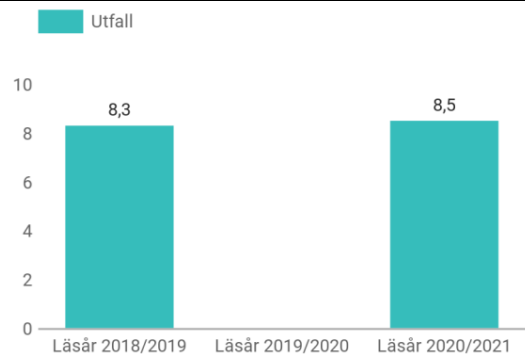
Skolinspektionens enkät - Personal GY – Grundläggande värden i undervisningen

Inga tillgängliga data

Skolinspektionens enkät - Personal GY – Grundläggande värden på skolan

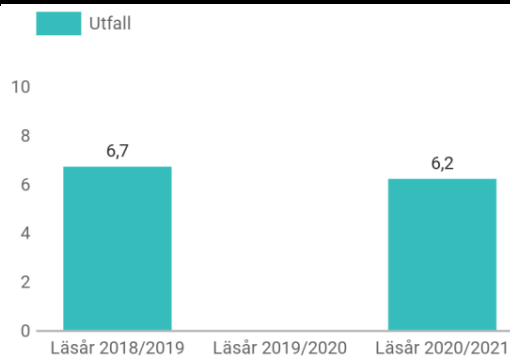
Inga tillgängliga data

Skolinspektionens enkät - Personal GY – Trygghet

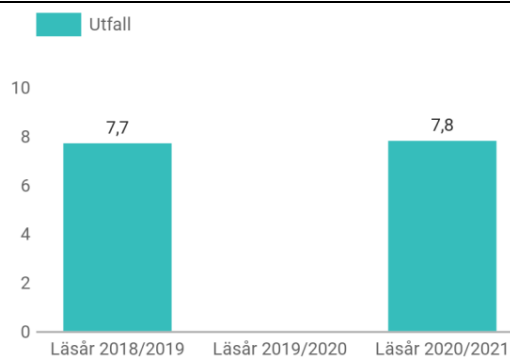

Kvalitetsindikator

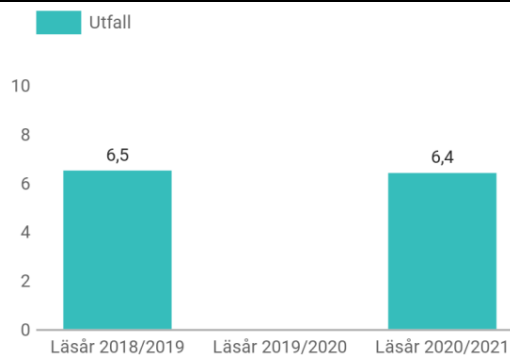
Skolinspektionens enkät - Gy År 2 – Delaktighet och inflytande

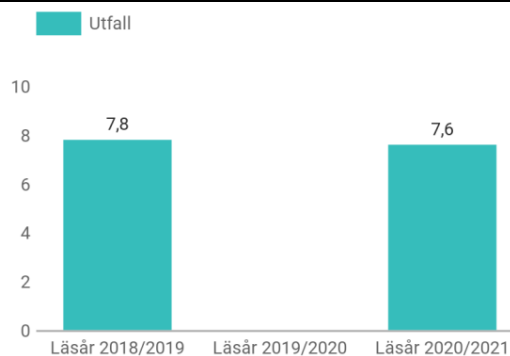
Skolinspektionens enkät - Gy År 2 – Förhindra kränkningar

Skolinspektionens enkät - Gy År 2 – Grundläggande värden i undervisningen/lärandet

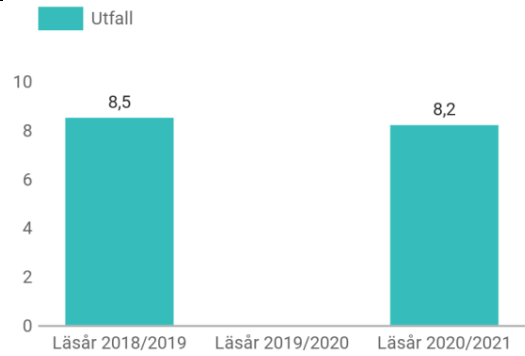

Skolinspektionens enkät - Gy År 2 – Grundläggande värden på skolan

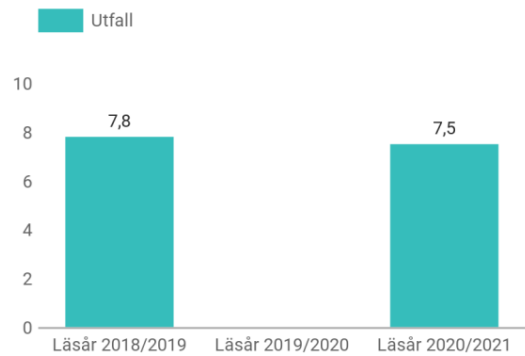

Kvalitetsindikator

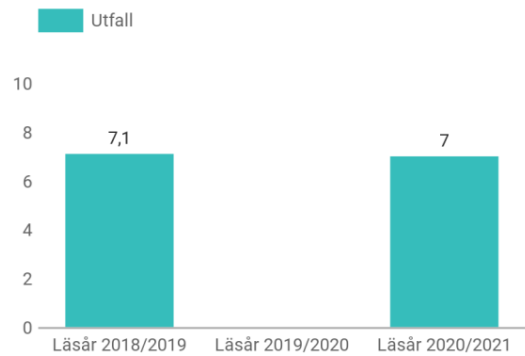
Skolinspektionens enkät - Vårdnadshavare förskoleklass - Trygghet

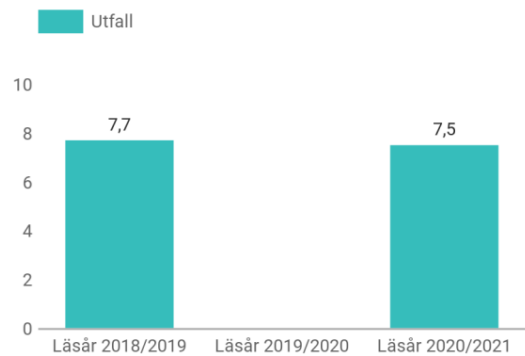
Skolinspektionens enkät - Vårdnadshavare Grundskola - Förhindra kränkningar

Skolinspektionens enkät - Åk 5 - Argumentation och kritiskt tänkande/Delaktighet och inflytande

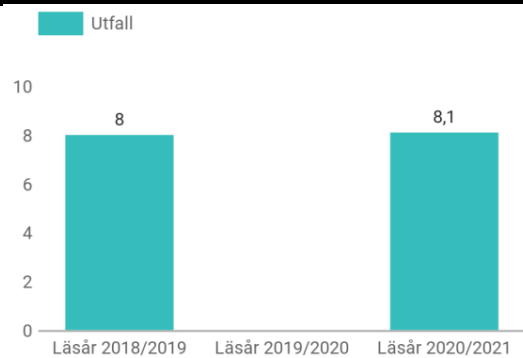

Skolinspektionens enkät - Åk 5 - Förhindra kränkningar

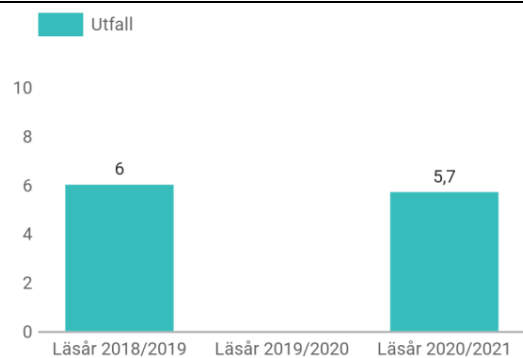

Kvalitetsindikator

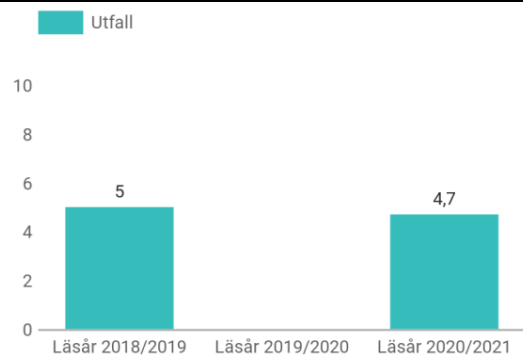
Skolinspektionens enkät - Åk 5 - Trygghet

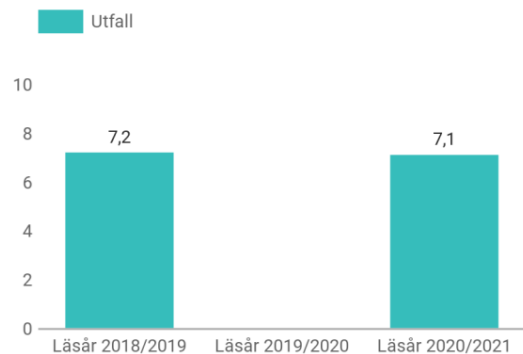
Skolinspektionens enkät - Åk 9 - Förhindra kränkningar

Skolinspektionens enkät - Åk 9 - Grundläggande värden i undervisningen/lärandet

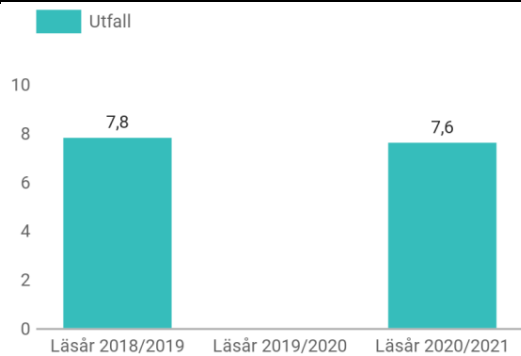

Skolinspektionens enkät - Vårdnadshavare Grundskola - Grundläggande värden på skolan

Kvalitetsindikator

Skolinspektionens enkät - Vårdnadshavare Grundskola - Trygghet

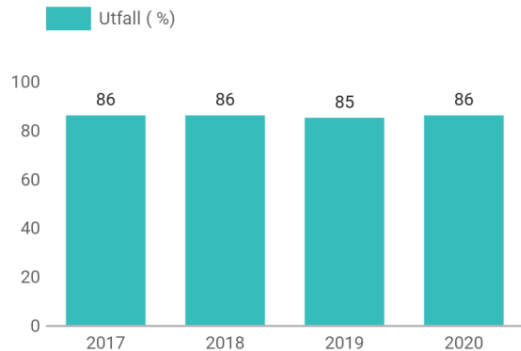
Sjukfrånvaro hos medarbetare

Kvinnor: 9,15 %

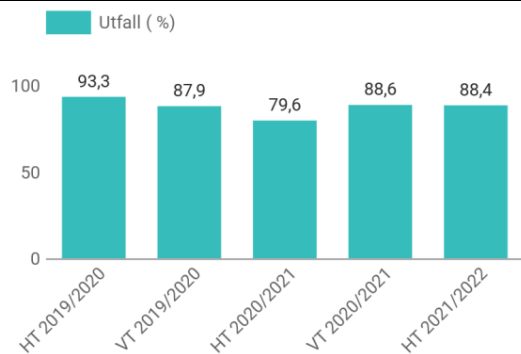
Män: 6,73%

Utvecklingsindikator

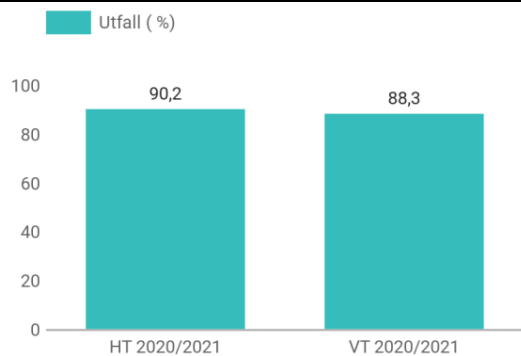
FSK - Andel barn i kommunal förskola

Närvaro (GR)

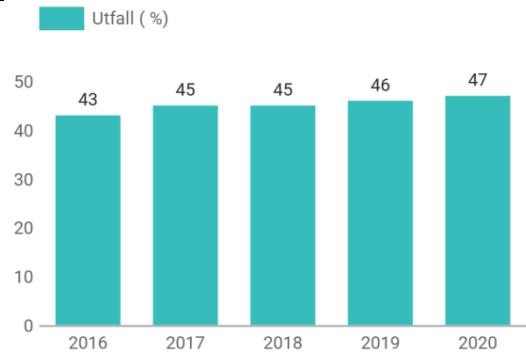

Andel genomförda lektioner (GR)

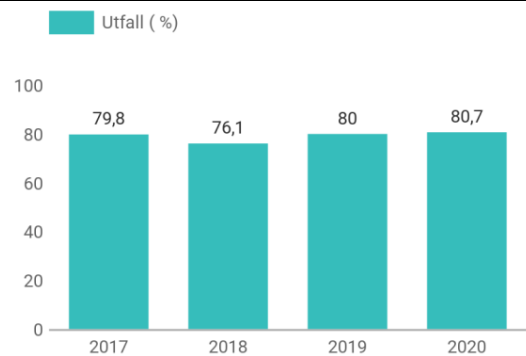

Utvecklingsindikator

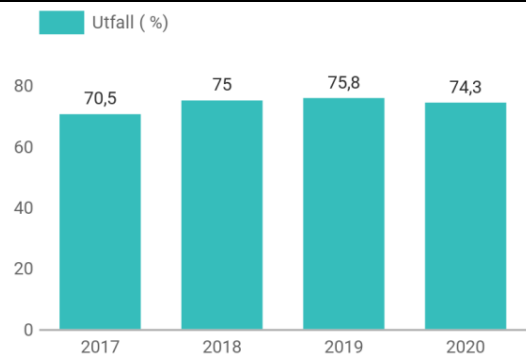
FSK - Andel heltidstjänster med förskollärlärolegitimation

GR - Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen, åk 1-9

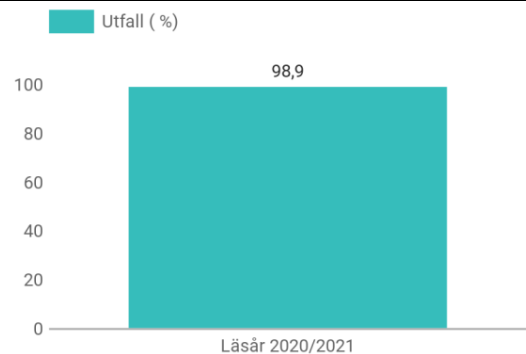
GY - Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen

Närvaro (GY)

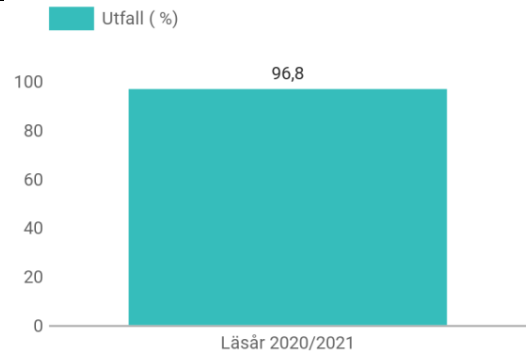
Inga tillgängliga data

Vårdnadshavarenkät - Personalens bemötande (FSK)

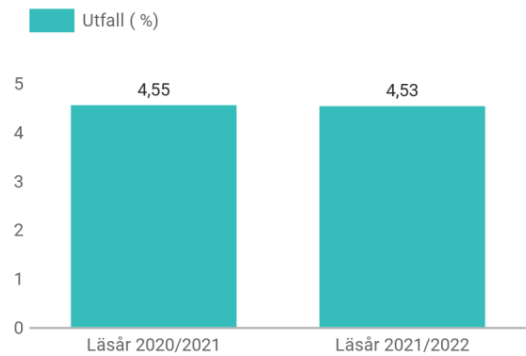

Utvecklingsindikator

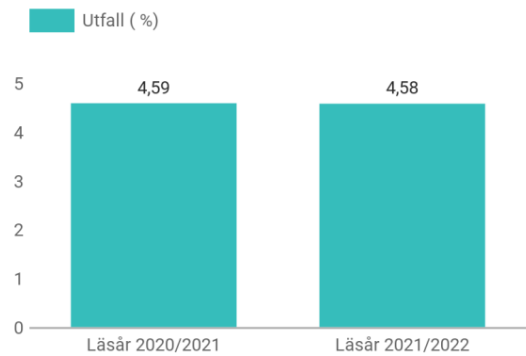
Vårdnadshavarenkät - Positiva förväntningar på barns utveckling och lärande (FSK)

Medarbetarenkät - Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete

Medarbetarenkät - Jag är insatt i min arbetsplats mål

Andel genomförda lektioner (GY)

Inga tillgängliga data